

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania
przestrzennego gminy Czaplinek dla terenu położonego
w obrębie ewidencyjnym Piaseczno

opracowanie:

mgr inż. Rafał Odachowski

WROCŁAW 2011

Spis treści

1. Podstawa prawna, cel, zakres i metoda opracowania	2
2. Ocena stanu i funkcjonowania środowiska oraz tendencje zmian przy braku realizacji MPZP	3
2.1 Charakterystyka środowiska przyrodniczego	3
2.2 Prawne formy ochrony przyrody	12
2.2. Stan oraz tendencje przeobrażeń środowiska przyrodniczego.....	19
2.3. Funkcjonowanie środowiska.....	22
2.4. Uwarunkowania ekofizjograficzne	23
2.5. Tendencje przeobrażeń przy braku realizacji MPZP	24
3. Analiza ustaleń planu	24
3.1. Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	24
3.2. Analiza rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych	25
4. Przewidywany wpływ realizacji ustaleń projektu MPZP na środowisko	27
4.1. Przyjęte założenia	27
4.2. Analiza wpływu ustaleń planu na środowisko	27
4.3. Kompleksowa ocena skutków wpływu ustaleń MPZP na środowisko przyrodnicze....	30
4.4. Oddziaływanie na formy ochrony przyrody, w tym obszary Natura 2000.....	32
4.4. Oddziaływanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego poza obszarem opracowania	34
5. Metody analizy realizacji postanowień projektu planu	34
6. Propozycje rozwiązań alternatywnych	35
7. Streszczenie.....	35

1. Podstawa prawna, cel, zakres i metoda opracowania

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynika z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199 poz. 1227), która jednocześnie ustala zakres merytoryczny opracowania. Zgodnie z art. 17 pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. nr 80 z 2003 r., poz. 717 ze zm.) prognozę oddziaływania na środowisko sporządza organ opracowujący projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (MPZP). Integralną częścią prognozy jest załącznik graficzny w skali 1:1000.

Prognoza obejmuje obszar objęty projektem MPZP (zgodnie z uchwałą Nr XXXVIII/334/09 Rady Miejskiej w Czaplinku z dnia 24 kwietnia 2009 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Czaplinek dla terenu położonego w obrębie ewidencyjnym Piaseczno) wraz z obszarami pozostałymi w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń planu.

Celem sporządzenia prognozy jest ocena skutków (zarówno negatywnych, jak i pozytywnych), jakie mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu oraz realizacji ustaleń projektu planu na środowisko, a w szczególności na różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne oraz zabytki, z uwzględnieniem wzajemnych powiązań między tymi elementami.

Prognoza nie zawiera informacji o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko z uwagi na brak takiego oddziaływania.

W opracowaniu przedstawiono analizę stanu i funkcjonowania środowiska, jego zasobów, odporności na degradację i zdolności do regeneracji wynikających z uwarunkowań ekofizjograficznych. Ponadto prognoza ocenia rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne i inne ustalenia zawarte w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod kątem zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi, zgodności z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska (w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody) oraz ochrony różnorodności biologicznej. Prognoza identyfikuje przewidywane zagrożenia dla środowiska, które mogą powstać na terenach znajdujących się w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń MPZP.

Na potrzeby niniejszego opracowania wykorzystano następujące materiały:

- projekt uchwały miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Czaplinek dla terenu położonego w obrębie ewidencyjnym Piaseczno(Q7, Czaplinek 2011 r.);
- projekt rysunku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Czaplinek dla terenu położonego w obrębie ewidencyjnym Piaseczno(Q7, Czaplinek 2011 r.);
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czaplinek wraz ze zmianą wprowadzoną uchwałą nr XLIII/372/09 Rady Miejskiej w Czaplinku z dnia 18 września 2009 r.;
- Opracowanie ekofizjograficzne dla potrzeb zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obszar środkowo-północnej części gminy Czaplinek” (Integra Sp. z o. o. Poznań-Złocieniec 2009 r.);

- Prognoza oddziaływania na środowisko dla potrzeb realizacji zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obszaru środkowo-północnej części gminy Czaplinek” (Integra Sp. z o. o. Poznań-Złocieniec 2009 r.);
- „Pięcioletnia ocena jakości powietrza dla stref województwa zachodniopomorskiego pod kątem zanieczyszczeń: SO₂, NO₂, NO_x, CO, C₆H₆, O₃, pyłem PM₁₀ oraz As, Cd, Ni, Pb i BaP” (Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie, Szczecin 2010 r.).

2. Ocena stanu i funkcjonowania środowiska oraz tendencje zmian przy braku realizacji MPZP

2.1 Charakterystyka środowiska przyrodniczego

Położenie geograficzne i administracyjne

Obszar planu obejmuje fragment miejscowości Piaseczno, położonej w zachodniej części gminy Czaplinek. Jest to gmina wiejsko-miejska, mieszcząca się w powiecie drawskim, w województwie zachodniopomorskim. Położona jest na Pojezierzu Drawskim, między jeziorami Drawsko a Czaplino.

Przedmiotowy teren zajmuje powierzchnię 12 ha. Tworzą go dwie jednostki oddzielone od siebie drogą gruntową. Obszar planu obejmuje tereny rolne (głównie ugory) położone we wschodniej części Piaseczna. Od południowego wschodu obszar planu przylega do terenu leśnego. Od północy granicę obszaru wyznacza przebieg drogi gruntowej, wschodnią granicę wyznacza linia wyznaczona przez wschodnią granicę dz. nr 87/2 (obręb Piaseczno), natomiast zachodnią granicę obszaru wyznacza słabo zaznaczona w terenie linia oddzielająca użytki rolne na działce nr 459 (obręb Piaseczno). W centralnej części obszaru znajduje się oczka wodne o powierzchni ok. 3 ha otoczone silnie zadrzewionych brzegach.

Badany teren znajduje się między jeziorem Piasecznik Wielki, położonym w odległości ok. 150 m na południowy-zachód od granic MPZP oraz jeziorem Drawsko, którego fragment zwany Rękawicką Zatoką odległy jest o ok. 200 m od południowej granicy obszaru planu.

Plan miejscowy zawiera się w granicach obszarów chronionych – Drawskiego Parku Krajobrazowego, Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie”, obszaru specjalnej ochrony Natura 2000 Ostoja Drawska oraz specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Jeziora Czaplineckie.

Według podziału na krainy fizyczno-geograficzne Polski obszar opracowania położony jest na terenie Pojezierza Drawskiego (mezoregion 314.45), wchodzącego w skład Pojezierza Południowobałtyckiego (wg Kondrackiego).

Zagospodarowanie terenu

Obszar planu w głównej mierze kształtują grunty rolne, w większości ugorowane. W północnej części obszaru planu miejscowo występują pola uprawne. W obrębie terenów rolnych znajdują się kępy zadrzewień śródpolnych (samosiew). W centralnej części obszaru znajdują się naturalne zbiorniki wodne o niewielkiej powierzchni. Strefa brzegowa oczek wodnych jest porośnięta roślinnością wilgociolubną i pasem zadrzewień o szerokości od kilku do kilkudziesięciu metrów. Południowy kraniec obszaru planu obejmuje skraj lasu okalającego jezioro Piasecznik Wielki. Obszar planu wolny jest od zabudowy.

Terytorium planu otaczają tereny rolne. Od południa i wschodu obszar planu przylega do lasu otaczającego jez. Piasecznik Wielki. Przy południowej granicy obszaru MPZP znajdują się tereny ośrodka wypoczynkowego.

Rzeźba terenu

Podprowincja Pojezierza Południowobałtyckie, w obrębie której znajduje się obszar planu, cechuje się występowaniem krajobrazów młodoglacjalnych z dużą ilością bezodpływowych zagłębień i jezior związanych z zanikaniem lodu lodowcowego, zagrzebanego w materiale morenowym lub lodowcowo -rzecznym, przy czym rozróżnia się tu pagórkowate wysoczyzny morenowe i równiny sandrowe.

Obszar planu znajduje się w zasięgu strefy marginalnej lobu Parsęty przechodzącej ku południowi w ekstremalną strefę sandrów, a ku północy w falistą wysoczyznę polodowcową urozmaiconą pagórkami moren czołowych, formami szczelinowymi i rozciętą licznymi dolinami wód najczęściej o założeniach rynnowych. W rejonie Piaseczna występują formy kemowe. Przeważają formy kemów limno-glacjalnych zbudowanych z piasków drobnoziarnistych, mułków oraz iłów. Występują również wzgórza i pagórki kemów fluwioglacjalnych zbudowanych z piasków i żwirów wodnolodowcowych z wkładkami mułków oraz głazów. Niektóre z nich budową wewnętrzną przypominają moreny martwego lodu.

Pod względem hipsometrycznym analizowany obszar jest bardzo zróżnicowany. Jest to następstwo dużej różnorodności form występujących na powierzchni. Szczególnie urozmaiconą rzeźba terenu występuje w sąsiedztwie jez. Piasecznik Wielki, do którego przylegają obszary pagórkowatej moreny dennej. Na obszarze planu znajdują się liczne pagórki o wysokościach dochodzących do 5 m. Obecne zagłębienia w terenie wypełnione są wodą o brzegach silnie porośniętych roślinnością. Niektóre z tych obniżień mają charakter zabagnień. Obszar planu wyniesiony jest na wysokość ok. 136 – 160 m n.p.m.

Geologia

Teren opracowania znajduje się w obrębie tzw. garbu pojeziernego, ulokowanego w strefie maksymalnych spiętrzeń glacictektonicznych, które powstały podczas zlodowaceń środkowopolskich na elewacji starszego podłoża (elewacja Czaplinka). Procesy akumulacji i erozji glacialnej oraz fluwioglacjalnej zachodzące w czasie ostatniego zlodowacenia oraz postglacialne procesy erozyjno-denudacyjne wywarły decydujący wpływ na ukształtowanie się współczesnej rzeźby obszaru opracowania.

Podłoże obszaru opracowania stanowi jednostka strukturalna kompleksu permsko-mezozoicznego - wał pomorski. Według opisów Dobreckiej E. i Piotrowskiego A. z Państwowego Instytutu Geologicznego (Szczecin) część gminy Czaplinek, będąca przedmiotem opracowania, leży w środkowej, najsilniej wydźwigniętej części wału, zwanej blokiem tektonicznym Czaplinka. Oś bloku Czaplinka tworzy wyraźną anomalię grawimetryczną związaną z wysokim wypiętrzeniem utworów cechsztyńskich i dolnego mezozoiku. Blok Czaplinka ograniczają od strony północnej i południowej strefy dyslokacyjne: Szczecinka-Ciemina oraz Drawska, od strony zachodniej i wschodniej uskoki: Świdwina-Białogardu oraz środkowej Gwdy. Charakterystyczną cechą bloku Czaplinka jest silne sfałdowanie utworów mezozoicznych tworzących szereg form antyklinalnych i synklinalnych ciągnących się równolegle do osi wału pomorskiego. Przecinają je uskoki: półczyński i złocieniecki biegnące poprzecznie do osi wału.

W budowie geologicznej bezpośredniego podłoża czwartorzędu biorą udział osady jury dolnej oraz trzeciorzędu. Największe rozprzestrzenienie na powierzchni podczwartorzędowej mają osady oligocenu i miocenu maskujące starsze struktury (synkliny i antykliny). Osady jury dolnej reprezentowane są przez generalnie osady lądowe: piaski i piaskowce zawierające cienkie wkładki osadów morskich: iłowców i łupków ilastych. Na utworach jurajskich zalegają utwory trzeciorzędu.

Miąższość osadów oligocenu jest zmienna od 30 do 100 m. Są to ropy i mułowce zawierające przewarstwienia piasków kwarcowo-łyszczykowych, kryształ gipsu i konkretse septariowe. Strop osadów miocenu zalega na wysokości od 20 do 60 m n.p.m. Miocen reprezentują lądowe osady piaszczyste, mułkowo-ilaste zawierające cienkie wkładki węgla brunatnego

reprezentujące „sambijską formację burowęglową Pomorza”. Miąższość tych osadów dochodzi do 140 m. Zarówno osady oligocenu jak i miocenu występują liczne w formie przemazów wkładek i kier w glinach zwałowych oraz w formie tocznic w osadach piaszczysto-żwirowych czwartorzędu.

Osady czwartorzędowe występują powszechnie na całym omawianym obszarze. Całkowita miąższość pokrywy czwartorzędowej wynosi 90-185 m. Największe miąższości notuje się w rynnach subglacialnych i depresjach glacitektonicznych. Mała ich miąższość występuje w obrębie wzniesień powierzchni podczwartorzędowej oraz w rynnach glacialnej jeziora Drawsko, gdzie wynosi 10-15 m. W budowie geologicznej czwartorzędu przeważają gliny zwałowe i piaski lodowcowe moreny dennej falistej i pagórkowatej. Oprócz nich występują tu także piaski średnie ze żwirami wodnolodowcowymi równin sandrowych.

W obrębie obszaru planu nie występują udokumentowane i perspektywiczne zasoby surowców mineralnych.

Stosunki wodne

Teren opracowania leży w dorzeczu Odry w obrębie fragmentów zlewni IV rzędu rzeki Drawy. Rzeka ta jest prawobrzeżnym dopływem Noteci (III rząd) w zlewni II rzędu Warty. Jest to obszar objęty systemem wodno-gospodarczym zlewni Warty, podlegającym pod Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu (RZGW).

Na obszarze planu znajduje się kilka niewielkich zbiorników wodnych, silnie zarośniętych roślinnością. Należą do zbiorników zeutrofizowanych.

Pod względem hydrogeologicznym obszar opracowania znajduje się w regionie pomorskim (V) w rejonie pilskim (VA). Analiza dostępnych danych źródłowych wskazuje, że obszar opracowania leży poza terenem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Najbliższy GZWP oznaczony jako 125 obejmuje, m.in. tereny gminy Złocieniec i Drawsko Pomorskie.

Z punktu widzenia rozprzestrzenienia, wykształcenia, a także potencjalnej zasobności wód podziemnych, dominującym na omawianym obszarze jest piętro czwartorzędowe. Występujące w nim warunki hydrogeologiczne są pochodną budowy geologicznej i formujących je procesów.

Brak jest danych o wodonośności utworów trzeciorzędowych i mezozoicznych (w obrębie obszaru opracowania nie ma otworów hydrogeologicznych ujmujących wody z tych pięter stratygraficznych). Rozpoznanie hydrogeologiczne dotyczące czwartorzędowych poziomów wodonośnych jest przestrzennie dość równomierne, natomiast dla prawidłowej oceny wodonośności warstw w profilu pionowym brak jest otworów przewiercających cały kompleks osadów czwartorzędu. Według objaśnień Szczegółowej Mapy Hydrologicznej Polski wynika, że studnie w obrębie arkusza Czaplinek wykonano do głębokości w przedziale 18-120 m.

Czwartorzędowe piętro wodonośne, stanowiące na omawianym obszarze jedyne piętro użytkowe, jest związane z plejstocenijskimi piaskami i żwirami wodnolodowcowymi zlodowacenia północnopolskiego fazy pomorskiej i poznańsko-leszczyńskiej oraz niżej ległymi zlodowacenia środkowopolskiego. Głównym użytkowym poziomem wodonośnym jest poziom międzyglinowy górny. Występuje on na głębokości od 1,4 do 63,5 m p.p.t. pod nieciągłym przykryciem glin zwałowych o miąższości od kilku do ponad 50 m, przy czym izolacja od powierzchni wzrasta w kierunku północnym. Miejscami występuje w połączeniu z przypowierzchniowymi osadami sandrowymi. Decydujące znaczenie w zasilaniu ma bezpośrednie lub przez nakład utworów półprzepuszczalnych -infiltracja opadów atmosferycznych. Zwierciadło wody ma charakter lekko napięty lub swobodny. Odpływ wód podziemnych odbywa się generalnie w kierunku południowo-zachodnim do Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej przy rzędnych zwierciadła wody od 145 do 120 m n.p.m. Poziom wodonośny pozostaje w więzi hydraulicznej z doliną Drawy. Spływ wód podziemnych komplikują liczne głębokie jeziora drenujące wody podziemne. Współczynnik filtracji osadów wodonośnych (piasków o

różnej granulacji i żwirów miejscami z otoczkami) wynosi średnio 17,5 m/24h (od 1,2 do 116 m/24h), a ich przewodność wodna wykazuje również bardzo duże zróżnicowanie od 2 do 4664 m²/24h przy średniej 400 m²/24h. Wartość przewodności kształtuje się w zależności od miąższości wynoszącej od 2,7 do 53,0 m (średnio 17 m). Zróżnicowanie wydajności jest od kilku do 104 m/h (średnio 27 m/h).

Omawiany teren został przyporządkowany do dwóch jednostek hydrogeologicznych czwartorzędowego poziomu wodonośnego o charakterze użytkowym: Jednostka 3 ab Q III oraz Jednostka 5 abQIII/Q. Jednostki te znajdują się na arkuszu Czaplinek Mapy Hydrologicznej Polski, w skali 1:50 000.

Jednostka 3 abQ III – czwartorzędowy poziom wodonośny (górny poziom międzyglinowy) charakteryzuje słabą izolacją od powierzchni terenu przy głębokości jego występowania od 5 do 40 m p.p.t., stąd najczęściej wysoki stopień zagrożenia wody z tego poziomu. Na obszarze omawianej jednostki występują wody dobrej jakości (klasa IIa w części południowej) oraz średniej jakości (IIb w części północnej). Zwierciadło wody najczęściej jest lekko napięte lub swobodne.

Jednostka 5 abQIII/Q charakteryzuje się obecnością dwóch czwartorzędowych użytkowych poziomów wodonośnych, których występowanie stwierdzono na powierzchni 28 km², w centralnej części arkusza, między Czaplinkiem, a Głębockiem. Górny międzyglinowy poziom wodonośny, z uwagi na lepsze parametry hydrogeologiczne i łatwiejszą dostępność, uznano za główny. Występuje on na głębokości 8-33 m. Jego miąższość wynosi średnio 18 m (od 10 do 30 m), a współczynnik filtracji budujących go utworów przepuszczalnych - 9 m/24h (od 1,6 do 13,5 m/24h). Zwierciadło wody stabilizuje się na głębokościach od 0,5 do 23 m p.p.t. Wydajność potencjalna wynosi tu najczęściej 10-30 m³/h. Jakość wody jest dobra i mieści się w klasie IIa. Stopień zagrożenia poziomu wodonośnego, ze względu na niepełne przykrycie, jest wysoki lub średni. Przewodność wodna zmienia się w granicach od 50 do 257 m²/24h przy średniej 162 m²/24h. Moduł zasobów odnawialnych został przyjęty, podobnie jak dla innych jednostek, o takim samym przykryciu, w ilości 387 m³/24h-km².

Obszar opracowania położony jest poza zasięgiem strefy ochronnej głównego zbiornika wód podziemnych i strefami ochronnymi ujęć wodnych. Nie jest zagrożony zalaniem wodami powodziowymi.

Klimat lokalny

Według podziału Polski na regiony klimatyczne teren objęty opracowaniem należy do Regionu Środkowopomorskiego (R-VII), obejmującego znaczną część Pojezierza Drawskiego. W skład Regionu Środkowopomorskiego wchodzi także część Równiny Gryfickiej, Pojezierze Choszczeńskie, Pojezierze Ińskie, Wysoczyzna Łobeska, Pojezierze Szczecińskie, Pojezierze Wałeckie, Równina Wałecka, fragment Równiny Białogardzkiej oraz Dolina Gwdy. Klimat jest tutaj bardziej ostry w porównaniu z regionem zachodniopomorskim. Mniej jest dni ciepłych, a więcej przymrozkowych i mroźnych. Częstsze są także dni z opadem atmosferycznym (Tabela 1).

Tabela 1. Średnia roczna liczba dni z głównymi typami pogody Regionu Środkowopomorskiego (Woś 1999).

Typy pogody	Słoneczna	Pochmurna	Z dużym zachmurzeniem	Bez opadu	Z opadem	Razem
Ciepła	21,9	145,6	88,9	132,5	123,9	256,4
Przymrozkowa	9,6	35,5	30,9	43,1	32,9	76,0
Mroźna	4,5	14,8	12,2	17,4	14,3	31,7

Panuje tu klimat przejściowy, pomiędzy klimatem morskim a klimatem o cechach bardziej kontynentalnych. Zróżnicowanie fizjograficzne terenu oraz bliskość morza powoduje stosunkowo duże zróżnicowanie klimatyczne. Na omawianym obszarze nie notuje się wystę-

powania skrajnych, w porównaniu z innymi regionami, wartości średnich liczb dni z wyróżnionymi typami pogody. Przeciętna roczna temperatura na tym terenie i w okolicach wynosi ok. 7,0-7,3 °C przy przeciętnej temp. miesiąca najcieplejszego (lipiec) od 16,3 do 16,9 °C, a najchłodniejszego (styczeń) ok. – 1,5 °C. Przeciętna temperatura okresu maj – lipiec mieści się w przedziale 13,7-14,7 °C.

Okres wegetacyjny trwa tu 208-215 dni, ze średnią temperaturą powyżej 5°C i zaczyna się w pierwszej dekadzie kwietnia, a kończy wraz z końcem października. Okres zimy zaczyna się przed 13 XII i trwa 65-90 dni. Zaleganie pokrywy śnieżnej 45-65 dni, choć zdarzają się zimy zupełnie bezśnieżne, a okresy bezśnieżne są pospolite niemal corocznie i trwają średnio 40-60 dni.

Przeważają wiatry zachodnie, dominujące w okresie lata i jesieni. Zimą najczęściej występują wiatry południowo-zachodnie. Średnia prędkość wiatru w roku wynosi od 3,5 do 4 m/s (mierzona na wysokości 10 m n.p.m.).

Poziom usłonecznienia wynosi ok. 1515 h/rok (4,5 h/dzień). Poziom promieniowania całkowitego dochodzi do 3700 MJ/m² na rok.

Wielkość opadów rocznych uzyskano na podstawie danych meteorologicznych z posterunku meteorologicznego IMGW w Kluczewie, oddalonego o ok. 10 km na północ od Czaplinka (Tabela 2).

Tabela. 2. Zestawienie opadów roku przeciętnym (N), roku wilgotnym (W) i suchym (S).
Postarunek opadowy Kluczewo (H = 160 m n.p.m., lata 1961-2000).

	Miesięczne sumy opadów												Rok
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	
N	59	65	53	43	49	45	60	76	78	70	59	56	713
W	165	122	66	61	5	3	54	93	167	35	32	178	981
S	105	65	57	9	24	44	39	70	52	28	9	52	527

Źródło : Mapa Hydrograficzna Polski w skali 1 : 50 000, arkusz: N-33-93-A Złocieniec oraz N-33-93-C Mirosławiec.

Region jest bogaty w opady, które są wyższe o 5-20% w stosunku do średniego rocznego opadu z wielolecia określonego dla Polski. Roczna suma opadów w roku przeciętnym osiąga wartość 713 mm. Najmniej opadów notuje się w lutym i marcu, a najwięcej w lipcu.

Występuje tu duża wilgotność względną powietrza, głównie ze względu na sąsiedztwo jeziora. W skali rocznej wynosi ona 81%. Jej maksimum przypada na miesiące jesienne. Wysoką wilgotnością odznaczają się tereny położone w dolinach i w pobliżu dużych jezior.

Pogoda korzystna pod względem biometeorologicznym (dni z pogodą ciepłą, komfortową i chłodną bez stanów parności i opadów codziennych) panuje przez większą część roku (średnia wieloletnia 283,6 dni). Najwięcej dni o optymalnych warunkach pojawia się w czerwcu, najmniej - w lutym. Pogoda niekorzystna (całodzienne opady i zamglenia) występuje ok. 46 dni w roku, najrzadziej w czerwcu (średnio 1,5 dnia), najwięcej w listopadzie, grudniu i marcu - średnio 5 dni w miesiącu. Liczba dni gorących wynosi 18-22 w roku (temperatura powyżej 25°C). Charakterystyczna dla tego typu klimatu jest łagodna amplituda temperatur. Średnia roczna temperatura to 7,0°C; w okresie wegetacyjnym wynosi 12,7°C, a średnia w okresie maj-lipiec 14,4°C.

W porównaniu z klimatem północnego pasa Pojezierza obserwuje się tu wyraźnie mniejsze opady atmosferyczne, większą liczbę dni gorących, większy stopień kontynentalizmu oraz wcześniejszą i dłuższą zimą.

Topoklimat

Klimat lokalny charakterystyczny jest dla terenów pozadolinnych. Charakteryzuje się występowaniem zwłaszcza w okresach letnich typowego przebiegu wartości temperatur średnich i maksymalnych korzystniejszego w stosunku do terenów dolinnych. Obszar planu jest bardzo dobrze przewietrzany, panują na nim bardzo dobre warunki nasłonecznienia. Topokli-

mat w pewnej mierze kształtowany jest przez przyległe tereny leśne, które wpływają na podniesienie wilgotności powietrza oraz warunkują wytworzenie się lokalnej cyrkulacji powietrza.

Niekorzystne warunki panują w zagłębieniach bezodpływowych, które charakteryzują się ograniczoną cyrkulacją mas powietrza i słabym przewietrzaniem. Następuje zaleganie zimnego powietrza, przez co utrzymują się niższe temperatury, zwiększona wilgotność powietrza oraz większa częstotliwość występowania mgieł. Zagroženiem topoklimatu o cechach inwersyjnych jest również kumulacja zanieczyszczeń atmosferycznych. Warunki dla przebywania ludzi są bardzo niekorzystne.

Gleby

Na terenie planu wyodrębnia się grunty rolne, grunty leśne (w rejonie zbiorników wodnych) oraz nieużytki. Pod względem bonitacyjnym najliczniej występują gleby słabej klasy V oraz gleby kl. IVb. Nielicznie powierzchnię obszaru pokrywają wysokiej jakości gleby klasy IIb. Większa część roli w chwili obecnej jest odlogowana i zaniechano na niej jakiegokolwiek upraw. Na polach rozwija się sukcesja wtórna.

Teren opracowania pokrywają w przeważającej części gleby pochodzenia mineralnego, gdzie skałą macierzystą są gliny zwałowe i osady piaszczysto-żwirowe (obszar wysoczyzny morenowej). Z utworów tych w przeważającej mierze wytworzyły się tu gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne (Bw) oraz gleby brunatne właściwe (B). Z mapy glebowo-rolniczej wynika, że położone są one głównie na piaskach gliniastych lekkich lub piaskach gliniastych mocnych, zalegających na piaskach słabogliniastych i piaskach luźnych lub glinie lekkiej.

Zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych z 3 lutego 1995 (Dz. U. 1995, Nr 16, poz. 78 z późn. zm.), grunty klasy I-III są gruntami chronionymi i wymagają zgody odpowiednich organów w przypadku zmiany ich przeznaczenia na cele nierolnicze. Przeznaczenie na cele nierolnicze dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Zgody na odrolnienie gleb o najwyższej przydatności produkcyjnej (I-III) udziela minister właściwy ds. rolnictwa.

Świat przyrody

Według podziału geobotanicznego Polski (Matuszkiewicz 1993) teren opracowania leży w obrębie obszaru – Europejskie Lasy Liściaste i Mieszane, prowincji – Środkowoeuropejskiej, podprowincji – południowobałtyckiej, działu – Pomorskiego, krainy – Pojezierza Środkowopomorskie i okręgu – Pojezierze Drawskie. Zgodnie z regionalizacją faunistyczną (Starkeł 1999 r.) obszar ten należy do podokręgu Pomorskiego, okręgu Środkowopolskiego, podregionu środkowego, regionu Środkowoeuropejskiego. Dla tego podokręgu brak jest gatunków charakterystycznych. Tramplera (1991) obszar ten przypisał do obszaru I krainy - Bałtyckiej, w dzielnicy przyrodniczo - leśnej Pojezierza Drawsko - Kaszubskiego.

Szata roślinna

Szata roślinna, jaką posiada przedmiotowy obszar w większości odpowiada rolniczemu charakterowi i jest typowa dla tego sposobu wykorzystania gruntów. Teren ten urozmaica szata roślinna łądowo-wodna oraz niewielkie kompleksy leśne.

Zróznicowanie potencjalnej roślinności naturalnej jest ściśle skorelowane z uwarunkowaniami geologicznymi oraz rzeźbą terenu. Od wschodu i południa z jez. Drawskim graniczą biochory subatlantyckiego grądu *Stellario-Carpinetum* w ubogiej postaci pomorskiej. Pokrywają się one z zasięgiem utworów dennomorenowych. Na terenach sandrowych potencjalną roślinnością naturalną są suboceaniczne śródładowe bory sosnowe, a mianowicie kompleksu boru świeżego *Leucobryo-Pinetum* i boru suchego *Cladonio-Pinetum*. Ten drugi zajmuje dużo mniejsze powierzchnie od pierwszego z wymienionych. W dolinach rzecznych i na tera-

sach jeziornych, a także w różnego typu obniżeniach terenowych wykształciły się gleby łągu olszowego *Circae-Alnetum* (syn. *Fraxino-Alnetum*). Miejscami, w takich uroczyskach, można spotkać niewielkie areale olsu środkowoeuropejskiego *Carici elongatae-Alnetum*.

Roślinność opisywanych terenów została ukształtowana na bazie podobnych procesów geofizycznych i zbliżonych form antropopresji. Cechy naturalnej roślinności (w dużej mierze dzisiaj już tylko potencjalnej) zasadniczo wynikają z usytuowania obszaru w krainie geobotanicznej - Pojezierze Środkowopomorskie, której domeną są buczyny i dąbrowy.

Ze względu na rolniczy charakter terenu opracowania zdecydowanie największą jego powierzchnię zajmują zbiorowiska związane z gruntami rolnymi. Pewien udział ma roślinność ruderalna i ozdobna reprezentowana przez szpalery ciągnące się wzdłuż drogi gruntowej oddzielającej dwie jednostki terytorialne obszaru planu. Na roślinność rzeczywistą obszaru opracowania składają się zbiorowiska roślinne leśne i zaroślowe, wodne, segetalne i ruderalne, oraz okrajkowe. Spośród zbiorowiska roślinnych największą łączną powierzchnię zajmują zbiorowiska na gruntach rolnych oraz różne typy zespołów występujących w powiązaniu z kompleksami drzewostanowymi, jak fitocenony oszyjkowe, okrajkowe, murawowe, dróg leśnych, seminaturalne, czyli półnaturalne. Te ostatnie powiązane są przede wszystkim z użytkami zielonymi – łąkami i pastwiskami, których jest około 10 % powierzchni gruntów rolnych. Wykształcają się także jako murawy napiaskowe (psammofilne), głównie na obszarach sandrowych, piaszczystych. Na liście zanotowanych zbiorowisk licznie przeważają ugrupowania półnaturalne, jednak przestrzeń opisywanego obszaru jest w sporym stopniu zajęta przez zbiorowiska synantropijne, tj. antropogeniczne, zbudowane przede wszystkim z gatunków obcych. Część z nich występuje w powiązaniu z gruntami ornymi.

W obrębie terenu opracowania oraz na obszarze bezpośrednio przyległym do granic MPZP występują fragmenty lasów. Są to olsy i łożowiska przy zbiornikach wodnych oraz zarastające początkowe stadia lasu na odłogowanych gruntach rolnych. Najszerzej rozpowszechnionym lasotwórczym gatunkiem jest sosna zwyczajna *Pinus sylvestris*. Występuje nieomal na wszystkich typach siedlisk. Na zarastających, odłogowanych gruntach ornym w zaawansowanym procesie sukcesji wtórnej, któremu uległo większość pól terenu opracowania, sośnie zwykle towarzyszy brzoza brodawkowata *Betula pendula*, rzadziej świerk *Picea excelsa*, czasem wierzby *Salix sp.*, buk zwyczajny *Fagus silvatica* i dęby szypułkowy *Quercus robur* oraz bezszypułkowy *Quercus petraea*. Zbiorowiska zaroślowe, czyli krzewiaste, nie mają istotnego znaczenia powierzchniowego w budowie szaty roślinnej terenu opracowania, jednak pełnią bardzo ważne funkcje ekologiczne, tym większe, że pod względem fitosocjologicznym wykazują bogate zróżnicowanie. Większość z nich należy do naturalnych, w zdecydowanej większości auksochorycznych, czyli takich, które mogą opanowywać siedliska stworzone ludzką ręką, wykształcając się na nich w postaci płatów o składzie florystycznym zbliżonym do naturalnego.

Z zanotowanych krzewiastych ugrupowań klasy *Rhamno-Prunetea* do szeroko rozpowszechnionych należą jedynie zarośla bzu czarnego *Aegopodio-Sambucetum* oraz derenia świdwy *Euonymo-Cornetum sanguinei*. Te pierwsze można obserwować na wszystkich obszarach osadniczych, w miejscach przenawożonych i wilgotnych. Drugie natomiast są częste na siedliskach łągowych, grądowych i żyznych buczyn, między innymi wokół jez. Drawsko. Rozwijają się tam na oszyjkach lasów, od strony gruntów ornym lub użytków zielonych.

Stałym elementem przyleśnych stref ekotonowych i skrajów śródpolnych, czy też przydrożnych formacji krzewiastych, są ziołorośla okrajkowe, czyli ugrupowania złożone z wieloletnich bylin. Na terenie opisywanej części gminy Czaplinek obserwowano dwie ekologiczne grupy zbiorowisk ziołoroślowych, tj. zbudowane z bylin nitrofilnych (równocześnie wilgociolubnych) oraz z roślin termofilnych. Obszarami częstego występowania tych pierwszych były wszystkie naturalne struktury krajobrazu na siedliskowych obszarach łągowych, grądowych i buczynowych. Są często notowane w krajobrazach osadniczo-polnych w rejonie Piaseczna.

Zespoły okrajków azotolubnych - z klasy *Artemisietea*, rzędu *Convolvuletalia sepium*, reprezentowane są trzy związki: *Calystegion sepium*, *Galio-Alliarion* i *Petasition officinalis*. Większość z nich to często lub pospolicie spotykane, głównie w dolinach cieków wodnych, na obrzeżach jezior i oczek śródpolnych. Niektóre z nich, jak zespoły trybuli leśnej *Anthriscetum sylvestris* i podagrycznika *Agropyro-Aegopodietum*, są obecne na każdym niemal obszarze wiejskim, gdzie rozwijają się na przykład w zaniedbanych sadach i na przychaciach. Większość nitrofilnych zbiorowisk to syntaksony o naturalnej syngenezie, bez wyjątku auksochoryczne, rozprzestrzeniające się w krajobrazach antropogenicznych. Dużą grupę stanowią ugrupowania ksenospontaniczne, złożone z kenofitów (przybyszów po XV wieku).

Wodna roślinność na opisywanym terenie jest powiązana z siecią hydrograficzną, na którą składają się rzeki i strumienie położone w zlewni rz. Drawy, jak również jeziora. Zbiorniki wodne terenów opracowania są miejscem występowania między innymi trzech ugrupowań roślinności wodnej: bardzo pospolitych rzęsy mniejszej *Lemnetum minoris* oraz nieczęstych jaskra (włosienicznika) krążkolistnego *Ranunculetum circinati*.

Fitocenozy nawiązujące florystycznym składem i fizjonomią do muraw psammofilnych są szeroko rozpowszechnione na odległych polach najsłabszych kompleksów rolniczej przydatności gleb. Można je poznać po masowym występowaniu kocanek piaskowych *Helichrysum arenarium*. W starszych murawach tego typu pojawia się sosna zwyczajna, wskazująca na oligotroficzny charakter siedliska.

Na synantropijną roślinność terenu opracowania składają się zespoły ruderalne i segetalne. Ich płaty rozwijają się głównie w krajobrazach osadniczo - polnych. Pola koncentrują się przede wszystkim na wysoczyznowych obszarach dennomorenowych. Roślinność ruderalna składa się bądź z ugrupowań roślin naczyniowych o jednorocznym cyklu rozwojowym (terofitów) i dwuletnich - z klasy *Stellarietea mediae* i rzędu *Sisymbrietalia*, bądź ze skupień bylin z *Artemisietea* i *Onopordetalia*. Pojawiają się na wszystkich typach gleb. Pospolicie lub często występującymi są między innymi pionierskie zespoły z *Stellarietea mediae*: komosy wzniesionej *Chenopodietum stricti*, stulichy psiej *Chenopodio-Descurainietum*, sałaty kompasowej *Erigeronto-Lactucetum*, jęczmienia płonego *Hordeetum murini*, pokrzywy żegawki i ślazu zaniedbanego *Hyoscyamo-Malvetum*; a z grupy zespołów złożonych z roślin dwuletnich i wieloletnich z klasy *Artemisietea* między innymi asocjacje: jeżyny sinej *Elymo-Rubetum caesii*, powoju polnego i perzu właściwego *Convolvulo-Agropyretum*, pyleńca pospolitego *Berteroetum incanae*, bylicy piołunu *Potentillo-Artemisietum absinthii*, wrotycza pospolitego *Artemisio-Tanacetetum*, serdecznika pospolitego i mierznicy czarnej *Leonuro-Ballotetum*.

Na roślinność segetalną (polną) składają się zespoły z klas *Stellarietea mediae* i *Isoeto-Nanojuncetea*, którym jest asocjacja mysiurka drobnego *Ranunculo-Myosuretum*, spotykana też w bruzdach polnych. Na terenie opracowania przeważają grunty orne IV i V klasy. Są to odlesione gleby żyznej buczyny pomorskiej *Melico-Fagetum*. Wiodącym zbiorowiskiem segetalnym w granicach potencjalnych biochor tego zespołu jest ugrupowanie wyki czteronasiennej *Vicietum tetraspermae*.

Świat zwierząt

Najliczniejszą gromadą zwierząt żyjąca na tym terenie są owady. W trakcie przeprowadzonej inwentaryzacji zaobserwowano ważki równoskrzydłe i różnoskrzydłe, jak: świtezianka dziewica *Calopteryx virgo*, pióronóg nadwodnik *Platycnemis pennipes*, łątko dziewczeczka *Coenagrion puella*, łunica *Pyrrhosoma nymphula*, żagnica okazała *Aeshna cyanea*, ważka płaskobrzucha *Libellula depressa*. Zarejestrowano je w wielu miejscach. Większość z nich to gatunki pospolite lub posiadające szerokie spektrum występowania.

Chrząszcze są reprezentowane przez następujące gatunki prawnie chronione związane z siedliskami leśnymi i polnymi: biegacza gajowego, biegacza fioletowego, biegacza ogrodowego i biegacza zielonożłotego.

Błonkówki reprezentowane są, m.in. przez pszczołowate. Wśród nich zarejestrowano obecność gatunków trzmieli: trzmiel ogrodowy *Bombus hortorum*, trzmiel kamiennik *Bombus lapidarius*, trzmiel gajowy *Bombus lucorum*, trzmiel rudy *Bombus pascuorum*, trzmiel leśny *Bombus pratorum* i trzmiel ziemny *Bombus terrestris*. Gatunkiem dominującym był trzmiel w typie trzmiela ziemnego i kamienika. Na większości terenów występują doskonałe warunki dla bytowania muchówek. Są tu one reprezentowane, m.in. przez przedstawicieli rodziny komarowatych, bąkowatych, bzygowatych, muchowatych, gzowatych.

Obszar opracowania jest ważnym dla kręgowców. W tym miejscu należy pamiętać, że ta sytuacja ma ścisły związek z faktem jej położenia na obszarze Pojezierza Drawskiego, w znacznej mierze chronionego w ramach Drawskiego Parku Krajobrazowego. Stąd charakteryzując poszczególne gromady kręgowców odniesiono się do stanu fauny zarejestrowanej dotychczas na obszarze Pojezierza oraz Parku, m.in. w ramach Planu ochrony Drawskiego Parku Krajobrazowego.

Ichtiofauna występująca w jeziorach, leżących w sąsiedztwie terenów opracowania, posiada dobre lub bardzo dobre warunki dla egzystencji.

Płazy stanowią najbardziej zagrożoną wyginieciem grupę kręgowców. Wszystkie gatunki są chronione ściśle Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. Nr 220, poz. 2237). Płazy są bardzo czułymi bioindykatorami stanu środowiska. Główną przyczyną ich wymierania jest osuszanie drobnych zbiorników wodnych i niegospodarna chemizacja rolnictwa. Na obszarze planu, w rejonie oczek wodnych, stwierdzono występowanie kumaka żółtego *Bombina orientalis*.

Na terenie całego opracowania licznie reprezentowane są ssaki. W wielu miejscach spotkano jeża, kreta europejskiego, ryjówkę aksamitną, zając szaraka, lisa, kunę domową, dziką, oraz sarny. Część leśnych zwierząt obserwowano głównie podczas żerowania na gruntach rolnych terenu opracowania.

Tereny strefy brzegowej jezior oraz oczek wodnych stanowią dogodne miejsce występowania ornitofauny. Brak jest danych o gatunkach ptaków występujących bezpośrednio występujących na obszarze opracowania.

Ekologiczny System Sieci Obszarów Chronionych (ESOCh)

Opisywana część gminy Czaplinek w całości objęta jest węzłem ekologicznym o znaczeniu międzynarodowym, o symbolu 6M (Krajowa Sieć Ekologiczna ECONET -POLSKA). Węzeł Pojezierza Drawskiego bezpośrednio łączy się z obszarem węzłowym sieci ECONET 7M (na południowym zachodzie) - węzłem Drawy. Na wschód zaś poprzez międzynarodowy korytarz ekologiczny 5M (Pojezierza Szczecińskiego) łączy się z obszarem węzłowym o randze międzynarodowej - 9M (Pojezierze Kaszubskie), przechodzącym w węzeł 11M (Bory Tucholskie) - tego samego znaczenia. Centralne położenie Pojezierza Drawskiego w sieci ekologicznej świadczy o kolosalnym znaczeniu tego terenu dla zachowania ciągłości systemów przyrodniczych w skali nie tylko krajowej. Uszczuplenie zasobów przyrodniczych, ich degradacja - rozerwanie korytarza – spowoduje izolację przyrodniczą terenów gminy.

Ponadto system przyrodniczy opisywanego terenu ma połączenie z terenami sąsiednimi przez wyznaczone korytarze ekologiczne o randze krajowej, 15K (korytarz Piławy), łączący terytorium gminy z krajowym obszarem węzłowym 5K (węzeł Gwdy). Niezależnie od wymienionych wyżej na terenie gminy wyróżnić należy wewnętrzne korytarze ekologiczne, zapewniające migrację organizmów w skali lokalnej. Podstawą utworzenia korytarzy ekologicznych gminy (korytarze tranzytowe) są: korytarz A: *dolina Drawy - Jez. Krosinko - Wilczkowo - jezioro Drawsko*, oraz korytarz B: *jezioro Drawsko - Żerdno - Komorze*.

Największe znaczenie wszystkich korytarzy wynika ze stwarzania możliwości migracji organizmów, co zapewnia bogactwo i jednorodność gatunkową, a poprzez to utrzymanie stabilności zbiorowisk roślinnych i zgrupowań zwierząt. Korytarze umożliwiają wielokierunko-

we migracje organizmów, a także ułatwiają i ukierunkowują ruch mas powietrza (znaczenie przewietrzające).

Lokalne korytarze ekologiczne można podzielić na liniowe i pasowe. Korytarze liniowe są to wąskie obszary, pozostające na ogół pod dużym wpływem antropogenicznym. Sieć ich tworzy roślinność dróg asfaltowych, gruntowych i polnych oraz miedz śródpolnych itd. Są one miejscami osiedlania się gatunków synantropijnych, towarzyszących działalności człowieka. Sieć korytarzy liniowych na terenach opracowania tworzą głównie miedze, przecinające pola uprawne, oraz drogi polne. Z punktu widzenia ochrony przyrody większą rolę odgrywają korytarze pasowe, które są znacznie obszerniejsze powierzchniowo i w związku z tym odznaczają się większą dynamicznością w nich zachodzących procesów. Korytarze pasowe w odróżnieniu od liniowych mają odpowiednio wyższy poziom organizacji i są znacznie szersze od poprzednich. W jego obrębie może rozwinąć się mozaika (agregacja) zbiorowisk różnych kręgów dynamicznych roślinności. Korytarzami o charakterze pasowym są strefy wododziałowe i dolinne. Są to ciekły wodne i systemy połączonych jezior pełniące rolę „korytarzy” dla wody i substancji mineralnych. Mogą być wykorzystane jako trasy przenoszenia diaspor. W dolinach strumieni, które mają wielką rolę jako miejsca przenoszenia diaspor, oraz nad jeziorami istnieją już tereny ochronne - lasy wodochronne (przylegające do obszaru opracowania).

Obszar planu znajduje się w obrębie wewnętrznego korytarza ekologicznego gminy obejmującego jez. Drawsko. Jest to obszar zasilający środowisko terytorium planu w elementy biotyczne.

2.2 Prawne formy ochrony przyrody

Wybitne walory przyrodnicze i krajobrazowe środowiska zdecydowały o utworzeniu różnorodnych form ochrony obszarowej. Należą do nich park krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu oraz obszary Natura 2000.

Drawski Park Krajobrazowy

Zgodnie z definicją podaną w ustawie o ochronie przyrody park krajobrazowy obejmuje obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe, w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Drawski Park Krajobrazowy (DPK) powołano Uchwałą Nr XVI/49/79 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie z dnia 24 kwietnia 1979 r. w sprawie utworzenia DPK (Dz. Urz. WRN w Koszalinie Nr 6, poz. 13). Park obejmuje najcenniejszy pod względem przyrodniczym i krajobrazowym fragment Pojezierza Drawskiego o zróżnicowanej rzeźbie terenu, licznych jeziorach i ciekach, bogatej florze i faunie, licznych parkach zabytkowych oraz czystym i mało zmienionym środowisku. Powierzchnia Parku ogółem wynosi 41 430 ha, a otuliny: 22 212 ha. pularyzacja i upowszechnianie tych wartości

Obszar chronionego krajobrazu „Pojezierze Drawskie”

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

OChK „Pojezierze Drawskie” jest najstarszą formą ochrony krajobrazu na Pojezierzu Drawskim, która została wyznaczona na podstawie Uchwały Nr X/46/75 z dnia 17 listopada 1975 r. Wojewódzkiej Rady Narodowej w sprawie uznania strefy chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Nr 9, poz. 49). Łączna powierzchnia OCHK wynosi ok. 60 000 ha. Obejmuje za-

chodnią część Pojezierza Drawskiego. Obszar chroni naturalny krajobraz Pojezierza Drawskiego i stref źródłowych Drawy i Parsęty.

Zasady gospodarowania w obszarze chronionego krajobrazu zostały określone w rozporządzeniu Wojewody Zachodniopomorskiego: 15/2005 z dnia 27 lipca 2005 r. w sprawie DPK (Dz. Urz. Woj. Zach., Nr 64, poz. 12321378) oraz 4/2005 z dnia 22 marca 2005 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zach., Nr 25, poz. 497). Zarówno na terenie Drawskiego Parku Krajobrazowego jak i w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie” zakazuje się:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (nie dotyczy realizacji przedsięwzięć, dla których sporządzenie raportu nie jest obowiązkowe i przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na stan przyrody obszarów chronionych; na terenie OCHK dodatkowo, przed realizacją inwestycji powinna zostać uzyskana pozytywna opinia Wojewódzkiej Rady Ochrony Przyrody i Komisji ds. Ocen Oddziaływania na Środowisko),
- 2) umyślnego zabijania dziko żyjących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej,
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych (na terenie OCHK: nie dotyczy likwidowania zadrzewień śródpolnych: drzew i krzewów do lat 20, oraz gdy stanowią źródło gradacji szkodliwych owadów; na terenie DPK: nie dotyczy gruntów rolnych pokrytych samosiewami drzew i krzewów do wieku 15 lat oraz miejsc wyznaczonych do prowadzenia czynnej ochrony przyrody),
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu (na terenie OCHK: nie dotyczy terenów, dla których udzielono koncesji na wydobywanie kopalin przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia),
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoślusiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych,
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka,
- 7) likwidowania (zasypywania i przekształcania) naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych,
- 8) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, przy czym zakaz ten nie dotyczy miejsc wyznaczonych w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin lub w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gmin, nie dotyczy również miejsc zlokalizowanych w obszarach istniejącej zabudowy, nie dotyczy także obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej i rybackiej (nie dotyczy brzegów rzek i jezior w ramach zwartych kompleksów istniejącej zabudowy oraz miejsc wskazanych w planie ochrony) na terenie DPK.

Na terenie DPK obowiązują dodatkowo następujące zakazy:

- wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
- utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- organizowania rajdów motorowych i samochodowych;
- używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

Wymienione zakazy obowiązujące w obrębie DPK nie dotyczą: wykonywania zadań wynikających z planu ochrony, wykonywania zadań na rzecz obronności kraju i bezpieczeństwa państwa, prowadzenia akcji ratowniczej oraz działań związanych z bezpieczeństwem powszechnym, realizacji inwestycji celu publicznego w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Zakazy, o których mowa nie obowiązują także na terenie otuliny.

Obszary Natura 2000

Za obszar Natura 2000 uznaje się obszar specjalnej ochrony ptaków, specjalny obszar ochrony siedlisk lub obszar mający znaczenie dla Wspólnoty, utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty Europejskiej. Zgodnie z art. 33 ustawy o ochronie przyrody, na obszarze Natura 2000 zabrania się podejmowania działań mogących znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności mogących:

- pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000;
- pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 i jego powiązań z innymi obszarami.

Zezwolenie na realizację planu lub przedsięwzięcia mogącego znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony istniejących lub zgłoszonych obszarów Natura 2000 może zostać wydane wyłącznie w przypadku zaistnienia koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, czyli:

- zapewnienia ochrony zdrowia i życia ludzi;
- zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego (np. budowa infrastruktury wojskowej, ochrona przed powodzią);
- uzyskania korzystnych następstw o pierwszorzędym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego (np. budowa oczyszczalni ścieków).

W takich przypadkach musi być zapewniona tzw. kompensacja przyrodnicza, niezbędna do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000. Może to być np. objęcie ochroną innego dodatkowego terenu, na którym występują takie same siedliska lub gatunki, dla których ochrony powołano lub zamierzano powołać dany obszar Natura 2000.

Obszar planu miejscowego znajduje się w granicach dwóch obszarów Natura 2000: obszar specjalnej ochrony ptaków Ostoja Drawska (kod obszaru PLB320019) oraz specjalny obszar ochrony siedlisk Jeziora Czaplinskie (kod obszaru PLH 320039). Oba obszary znajdują się w zasięgu Drawskiego Parku Krajobrazowego oraz Obszaru Chronionego Krajobrazu Pojezierze Drawskie.

Oba obszary Natura 2000 charakteryzują się bogactwem i różnorodnością flory i fauny. Na ich terenie występuje 742 gatunki roślin naczyniowych, spośród których 28 objętych jest całkowitą ochroną gatunkową, a 14 ochroną częściową. Spotyka się tu gatunki charakterystyczne dla roślinności atlantyckiej, arktycznej, borealnej, górskiej oraz ciepłolubne. Wody

zasiedla 36 gatunków ryb i 1 gatunek kręgowców, w tym 5 gatunków objętych ochroną prawną. Występuje tu 12 płazów i 5 gatunków gadów oraz 41 gatunków ssaków. Awifauna liczy 148 gatunków lęgowych. Spośród gatunków zagrożonych wyginięciem gniazdują tu: bielik, orlik krzykliwy, kania ruda, bociana czarna i bocian biały. Drawski Park Krajobrazowy jest ważną ptasią ostoją o randze krajowej K011.

Obszar specjalnej ochrony ptaków Ostoja Drawska (kod obszaru PLB320019)

Obszar Natura 2000 Ostoja Drawska swym zasięgiem obejmuje część Pojezierza Drawskiego. Ostoja charakteryzuje się bogactwem i różnorodnością flory i fauny. Występują tu co najmniej 23 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 6 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Bardzo ważna ostoja dla kilku gatunków ptaków drapieżnych. W okresie lęgowym obszar zasiedla powyżej 3% populacji lęgowej puchacza, co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bielik, błotniak stawowy, bocian czarny, kania czarna, kania ruda, orlik krzykliwy, trzmielojad, czapla siwa, gągoł, krakwa; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występują bąk i bocian biały. Do podstawowych zagrożeń na terenie Ostoi Drawskiej można zaliczyć: silną presję turystyczno-rekreacyjną i presję inwestycyjną dotyczącą zabudowy brzegów jezior, powodującą ubożenie przyrodnicze i krajobrazowe terenu oraz utrudniającą rozród i migrację zwierząt związanych z terenami wodnymi i wodno-błotnymi. Potencjalne zagrożenie stanowi także intensyfikacja gospodarki rolnej. Z nią związane jest między innymi: likwidacja odłogów, stosowanie znacznej ilości nawozów sztucznych i środków ochrony roślin oraz nawożenie pól gnojowicą.

Celem ochrony Obszaru Natura 2000 „Ostoja Drawska” jest zachowanie siedlisk i ochrona ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG: *Botaurus stellaris* (bąk), *Ixobrychus minutus* (bączek), *Ciconia nigra* (bocian czarny), *Ciconia ciconia* (bocian biały), *Cygnus bewickii* (łabędź czarnodzioby), *Cygnus cygnus* (łabędź krzykliwy), *Brania leucopsis* (bernikla białolica), *Pernis apivorus* (trzmielojad), *Milvus migrans* (kania czarna), *Milvus milvus* (kania ruda), *Haliaeetus albicilla* (bielik), *Circus aeruginosus* (błotniak stawowy), *Circus cyaneus* (błotniak zbożowy), *Circus pygargus* (błotniak łąkowy), *Aquila pomarina* (orlik krzykliwy), *Pandion haliaetus* (rybołów), *Falco columbarius* (drzemlik), *Falco peregrinus* (sokół wędrowny), *Porzana porzana* (kropiatka), *Porzana parva* (zielonka), *Crex crex* (derkacz), *Grus grus* (żuraw), *Philomachus pugnax* (batalion), *Gallinago media* (dubelt), *Tringa glareola* (łęczak), *Sterna hirundo* (rybitwa rzeczna), *Chlidonias niger* (rybitwa czarna), *Bubo bubo* (puchacz), *Asio flammeus* (sowa błotna), *Caprimulgus europaeus* (lelek), *Alcedo atthis* (zimirdek), *Dryocopus martius* (dzięcioł czarny), *Dendrocopos medius* (dzięcioł średni), *Lullula arborea* (lerka), *Anthus campestris* (świergotek polny), *Sylvia nisoria* (jarzębatka), *Ficedula parva* (mucholówka mała), *Lanius collurio* (gąsiorek).

Regularnie występujące ptaki wędrujące, nie wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG: *Podiceps grisegena* (perkoz rdzawoszyi), *Ardea cinerea* (czapla siwa), *Anser anser* (gęgawa), *Anas strepera* (krakwa), *Bucephala clangula* (gągoł), *Regulus ignicapillus* (zniczek), *Certhia brachydactyla* (peteacz ogrodowy), *Serinus serinus* (kulczyk), *Phalacrocorax carbo sinensis* (kormoran czarny).

Specjalny obszar ochrony siedlisk Jeziora Czaplineckie (kod obszaru PLH 320039)

Obszar Natura 2000 Jeziora Czaplineckie obejmuje najcenniejszy przyrodniczo i krajobrazowo fragment Pojezierza Drawskiego. Na terenie tego obszaru zlokalizowanych jest 47 jezior (ok. 10 % pow. terenu), reprezentujących większość wyróżnianych typów jezior. Wody tych jezior są zasobne w wapń, na dnie zbiorników odkłada się kreda jeziorna, która podściela zławodowiałe odcinki doliny między kolejnymi jeziorami. Dna jezior porastają łąki ramienicowe. Osobliwością obszaru są dobrze zachowane jeziora lobeliowe. Do bardzo wartościowych zbiorowisk należą również torfowiska, szczególnie wysokie, występujące na wododziałach oraz torfowiska przejściowe. Łącznie stwierdzono tu występowanie 18 rodzajów siedlisk z

załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Celem i przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 „Jeziora Czaplineckie” PLH3200393 jest przede wszystkim ochrona siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory wskazanej w załącznikach Dyrektywy Siedliskowej 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. Siedliskami znajdującymi się na terenie omawianego obszaru Natura 2000, dla których ochrony został wyznaczony ten obszar są następujące typy siedlisk: Jeziora lobeliowe; twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic *Charetea*; Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*; Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne; Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników *Ranunculion fluitantis*; Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*); Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*); Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*); Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe); Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*); Obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku *Rhynchosporion*; Źródlika wapienne ze zbiorowiskami *Cratoneurion commutati*; Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*); żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*); Pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (*Betulo-Quercetum*); Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi-Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi-Pinetum*, *Pino mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii-Piceetum* i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne); Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albobfragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe). Szczególnie cenna jest tu dolina Drawy, która wraz z dopływami odgrywa bardzo ważną rolę łącznika między obszarami koncentracji cennej flory w urozmaiconym krajobrazie polodowcowym.

Do zagrożeń można zaliczyć: zanieczyszczenie wody i eutrofizację, rozwój turystyki i rekreacji bez uwzględnienia potrzeb ochrony przyrody (np. budowa infrastruktury niszcząca siedliska, zaśmiecanie, zanieczyszczenia), usuwanie martwego drewna i podszytu oraz kłusownictwo i sukcesję na terenach otwartych.

Na potrzeby dokumentu „Prognoza oddziaływania na środowisko dla potrzeb realizacji zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obszaru śródkowo-północnej części gminy Czaplinek” (Integra Sp. z o. o. Poznań-Złocieniec, lipiec 2009 r.) przeprowadzono inwentaryzację terenową oraz analizę dostępnych opracowań przyrodniczych, w tym „Waloryzacji Przyrodniczej Gminy Czaplinek”. W wyniku przeprowadzonych badań nie stwierdzono występowania siedlisk gatunków ptaków, dla których został wyznaczony obszar Natura 2000 „Ostoja Drawska” PLB 320019. Nie stwierdzono również występowania żadnego z siedlisk, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 „Jeziora Czaplineckie” PLH320023.

Ochrona gatunkowa roślin i zwierząt

Ochrona gatunkowa obejmuje okazy gatunków oraz siedliska i ostoje roślin, zwierząt i grzybów. Ma na celu zapewnienie przetrwania i właściwego stanu ochrony dziko występujących na terenie kraju lub innych państw członkowskich Unii Europejskiej rzadkich, endemicznych, podatnych na zagrożenia i zagrożonych wyginięciem oraz objętych ochroną na podstawie przepisów umów międzynarodowych, których Rzeczpospolita Polska jest stroną, gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk i ostoi, a także zachowanie różnorodności gatunkowej i genetycznej.

Uszczegółowienie zasad ochrony gatunkowej roślin i zwierząt, wraz z listą chronionych gatunków, zawierają rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną (Dz. U. 2004 nr 220 poz. 2237) oraz rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną (Dz. U. 2004 nr 168 poz. 1764).

W stosunku do dziko występujących roślin wprowadza się m.in. następujące zakazy:

- zrywania, niszczenia i uszkodzania;
- niszczenia ich siedlisk i ostoi;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, stosowania środków chemicznych, niszczenia ściółki leśnej i gleby w ostojach.

W stosunku do dziko występujących zwierząt wprowadza się m.in. następujące zakazy:

- niszczenia ich siedlisk i ostoi;
- niszczenia ich gniazd, mrowisk, nor, legowisk, żeremi, tam, tarlisk, zimowisk i innych schronień.

Sposoby ochrony gatunków dziko występujących zwierząt polegają w szczególności na m.in.:

- zabezpieczaniu ostoi i stanowisk zwierząt przed zagrożeniami zewnętrznymi;
- wykonywaniu zabiegów ochronnych utrzymujących właściwy stan siedliska zwierząt:
 - renaturyzacji i odtwarzaniu siedlisk,
 - utrzymywaniu lub odtwarzaniu właściwych dla gatunku stosunków wodnych,
 - utrzymywaniu lub odtwarzaniu właściwego dla gatunku stanu gleby lub wody,
 - zapobieganiu sukcesji roślinnej przez wypas, koszenie, wycinanie drzew i krzewów,
 - odtwarzaniu oraz zakładaniu nowych zakrzaczeń i zadrzewień śródpolnych,
 - budowie sztucznych miejsc lęgowych,
 - dostosowaniu terminów i sposobów wykonania prac agrotechnicznych, leśnych, budowlanych, remontowych i innych do okresów lęgu, rozrodu lub hibernacji,
 - tworzeniu i utrzymywaniu korytarzy umożliwiających migrację,
 - zapewnianiu drożności cieków będących szlakami migracji, w tym budowie przepławek i kanałów, rozbiórce przeszkód oraz stałej konserwacji istniejących przepławek,
 - instalowaniu przejść dla zwierząt pod i nad drogami publicznymi oraz liniami kolejowymi,
 - regulacji liczebności roślin, grzybów i zwierząt mających wpływ na chronione gatunki;
 - obserwacji i dokumentowaniu (monitoringu) stanowisk, ostoi i populacji gatunków;
 - przenoszeniu zwierząt zagrożonych na nowe stanowiska.

W opracowaniu ekofizjograficznym sporządzonym na potrzeby zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czaplinek”, na omawianym obszarze wskazuje się na występowanie paprotki zwyczajnej oraz stanowiska kocanki piaskowej (poza granicami MPZP).

Występujące na obszarze planu zbiorniki wodne i podmokłości stanowią dogodne miejsce występowania płazów. Potencjalnymi gatunkami zasiedlającymi zbiorniki są: kumak nizinny (gatunek wymieniony w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG i stanowi przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 Jeziora Czaplineckie), traszka zwyczajna, grzebiuszka ziemna, ropucha szara, rzekotka drzewna, żaba jeziorkowa, żaba śmieszka, żaba trawna, żaba moczarowa i żaba wodna.

Planowane formy ochrony przyrody

W bieżącej edycji „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czaplinek” zawarto postulat utworzenia na terenie gminy zespołów przyrodniczo-krajobrazowych. Ustawa O ochronie przyrody definiuje zespół przyrodniczo-krajobrazowy

jako fragment krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługującego na ochronę ze względu na jego walory widokowe lub estetyczne.

Fragment przedmiotowego obszaru znajduje się w obrębie projektowanego zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Rzeka Drawa” (ZPK – 6). Oprócz tego od północy MPZP graniczy z projektowanym ZPK – 4 „Jezioro Drawsko”.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Rzeka Drawa” (ZPK – 6)

Zespół obejmuje wysoczyznę morenową Pagórki Rzepowskie, a także rynny jezior: Krosino, Piasecznik Wielki, Rzepowskie i Wilczkowo. Ustanowienie zespołu ma na celu ochronę młodoglacjalnych krajobrazów morenowych Pojezierza Drawskiego, z udziałem rynien glacialnych, pagórków kemowych w rejonie jezioro w okolicach Piaseczna i Siemczyna. Na terenie obiektu znajdują się 2 przewidziane do ochrony rezerwaty przyrody, 7 przewidzianych do ochrony użytków ekologicznych z roślinnością torfowiskową zalecaną do ochrony priorytetowej w krajach Wspólnoty Europejskiej; kompleks torfowisk przejściowych na obszarach wytopiskowych w strefie pagórków morenowych, będących siedliskami kwaśnej buczyny niżowej i żyznej buczyny pomorskiej; obszar nadleśnictwa Połczyn Zdrój przy północnej granicy gminy. Oprócz tego w obrębie ZPK znajduje się park dworski w Rzepowie i pałacowy w Siemczynie z pomnikami przyrody; renaturalizujące się mezofilne drzewostany na cmentarzach w Piasecznie, Rzepowie i Siemczynie, 6 alei okazałych drzew; kilka większych zbiorników wodnych z naturalną roślinnością mezo-eutroficzną, kompleksy użytków zielonych z udziałem mokrych łąk użytkowanych ekstensywnie, niżowych łąk użytkowanych ekstensywnie, szuwarów wielkoturzycowych; kulturowe mikrokrajobrazy z synantropijną roślinnością segetalną z udziałem archeofitów, wykształconą w obrębie ekstensywnie użytkowanych gruntów rolnych; kulturowe krajobrazy osadnicze z dominacją synantropijnej roślinności ruderalnej z udziałem archeofitów. Teren ten jest miejscem rozrodu bezkręgowców i kręgowców oraz bardzo ważnym w tej części województwa i całego Pomorza korytarzem ekologicznym. Znajdują się tu dwa duże i kilka mniejszych jezior dość regularnie rozmieszczonych na całym terenie zespołu, dolina rzeki Drawy wraz ze starorzeczem zwanym Drawisko, zgrupowanie kilku kemów pomiędzy Siemczynem, Głębockiem i Piasecznem, znaczna liczba zagłębień bezodpływowych, wypełnionych utworami organicznymi lub oczkami, tereny leśne z dominacją siedlisk borowych oraz duże kompleksy łąkowo-bagienne.

Do najważniejszych zagrożeń występujących na terenie zespołu należą budowa zalesianie łąk i pastwisk obniżające bioróżnorodność, budowa stawów rybnych oraz sztuczne piętrzenie wody w obniżeniach, eksploatacja i osuszanie złóż torfu, brak użytkowania kośnego i pastwiskowego, powodujące wkraczanie zakrzewień i zadrzewień, wtórne zabagnianie gleb powodowane brakiem regulacji stosunków wodnych, zanik sieci rzecznej i zbiorników wodnych, a wraz z tym roślinności wodnej, szuwarowej oraz zmiennowilgotnych łąk, powodowany procesem ładowienia, nadmierne nawożenie gruntów ornych znajdujących się w sąsiedztwie biotopów skupiających roślinność oligo- i mezotroficzną oraz presja wędkarska i rekreacyjna nad jeziorami, niszcząca roślinność litoralu.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Jezioro Drawsko” (ZPK – 4)

Zespół obejmuje całą bezpośrednią zlewnię jeziora Drawsko wraz z zespołem krzyżujących się radialnych i marginalnych rynien subglacialnych. Celem powołania ZPK jest ochrona jednego z centralnych obszarów węzłowych młodoglacjalnych krajobrazów Pojezierza Drawskiego. Wśród walorów przyrodniczych i krajobrazowych obiektu wymienia się: jezioro Drawsko otoczone starodrzewiami olsów i łągów na terasie jeziornej, a przede wszystkim buczyn na skarpach, z udziałem licznych sędziwych drzew, z których wiele jest pomnikami przyrody; użytki zielone w obniżeniach przyzatokowych, z udziałem mokrych łąk użyt-

kowanych ekstensywnie, niżowych łąk użytkowanych ekstensywnie, szuwarów wielkoturzycowych; zróżnicowaną roślinność wodną jeziora Drawsko, a także szuwarową, rozwijającą się przybrzeżnych platformach litoralnych; roślinność segetalną krajobrazów polnych okalających akwen, miejscami wręcz doskonale wykształconą, jak na przykład na gruntach wsi Kluczewo; podworski park w Drahimku z drzewami pomnikowymi; nieczynny cmentarz ewangelicki w Starym Drawsku na Półwyspie Drawskim ze starodrzewiem dębowym; roślinność mezotroficznego jeziora Śerdno; 15 użytków ekologicznych przewidzianych do ochrony między innymi dla ochrony biotopów bagiennych; jeden rezerwat R-2 dla ochrony storczyków, rosnących w obrębie kalcyfilnego torfowiska; wytypowany obiekt cenny OC-3, którym jest dolina strumienia ze zboczami porośniętymi grądem; rozległe obszary odłogujących pól z biocenozami złożonymi między innymi z gatunków psammofilnych i kserotermofilnych; jezioro Drawsko – obejmujące zespół krzyżujących się radialnych i marginalnych rynien subglacialnych; wyjątkowo urozmaicona linia brzegowa z bardzo dużymi i głęboko wcinającymi się w łąd zatokami, przypominającymi fiordy, gdzie lokalnie występują bardzo wysokie martwe klify, osiągające nawet 50 m wysokości, na przykład koło Śerdna i Urazu. Cechą charakterystyczną terenu jest □bardzo duże zróżnicowanie hipsometryczne – krajobrazowe, szczególnie w okolicy Sikor, Śerdna, Starego Drawska i Urazu oraz □□dobrze wykształcone pagórki moreny czołowej w okolicy Śerdna i Grabinka.

Do zagrożeń zespołu zalicza się rębne użytkowanie starodrzewu, zalesianie łąk i pastwisk obniżające bioróżnorodność, brak użytkowania kośnego i pastwiskowego, powodujący wkraczanie zakrzewień i zadrzewień, wtórne zabagnianie gleb powodowane brakiem regulacji stosunków wodnych, nadmierne nawożenie gruntów ornych znajdujących się w sąsiedztwie biotopów skupiających roślinność oligo- i mezotroficzną a także presja wędkarska.

2.2. Stan oraz tendencje przeobrażeń środowiska przyrodniczego

Powietrze atmosferyczne

Wyróżnia się trzy główne grupy zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. Należą do nich źródła komunalno-bytowe, transport drogowy oraz przemysł.

Źródła komunalno-bytowe, w głównej mierze odpowiedzialne są za podwyższone stężenia zanieczyszczeń, szczególnie pyłu zawieszonego, benzo(a)pirenu i dwutlenku siarki, w sezonie zimowym. Stosowanie w lokalnych kotłowniach i domowych piecach grzewczych niskosprawnych urządzeń i instalacji kotłowych, ich zły stan techniczny i nieprawidłowa eksploatacja oraz spalanie złej jakości paliw (zasiarczonych, zapozielonych i niskokalorycznych węgla, mułów węglowych, a także wszelkich odpadów z gospodarstw domowych), są głównym powodem tzw. niskiej emisji. Duża ilość źródeł wprowadzających zanieczyszczenia z kominów o niewielkiej wysokości sprawia, że zjawisko to jest bardzo uciążliwe, gdyż zanieczyszczenia gromadzą się wokół miejsca powstawania, a są to najczęściej obszary o zwartej zabudowie mieszkaniowej. Niska emisja jest szczególnie uciążliwa w regionach górskich, gdzie występują niekorzystne warunki dla rozprzestrzeniania się zanieczyszczeń.

Transport drogowy wpływa na całoroczny poziom tlenków azotu w powietrzu oraz podwyższony poziom pyłu zawieszonego PM10 i benzenu. Duże zanieczyszczenie powietrza występuje na skrzyżowaniach głównych ulic i dróg, przy trasach komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu biegnących przez obszary o zwartej zabudowie. Przyczyną nadmiernej emisji zanieczyszczeń ze środków transportu jest przede wszystkim zły stan techniczny pojazdów, ich nieprawidłowa eksploatacja, przestoje w ruchu spowodowane złą organizacją ruchu i zbyt małą przepustowością dróg.

Źródła przemysłowe mają największy udział w bilansie emisji zanieczyszczeń województwa dolnośląskiego. Do tej grupy zalicza się elektrownie, elektrociepłownie, duże kopalnie przemysłowe i procesy produkcyjne.

Aktami prawnymi regulującymi dopuszczalne stężenia substancji w powietrzu są: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U.08.47.281), Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2002 r. w sprawie oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz.U. 2002 nr 87, poz. 798) oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 grudnia 2002 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2003 nr 1, poz. 12).

Oceny jakości powietrza na terytorium kraju dokonuje się z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi (z podziałem na ochronę zdrowia dla uzdrowisk i obszarów ochrony uzdrowiskowej) oraz ustanowionych ze względu na ochronę roślin (Tabela 3).

Tab. 3. Wartości dopuszczalnych stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu, określone ze względu na ochronę zdrowia ludzi i roślin.

Nazwa substancji	Okres uśredniania wyników pomiarów	Poziom dopuszczalny substancji w powietrzu [$\mu\text{g}/\text{m}^3$]	Margines tolerancji [%]		
			[$\mu\text{g}/\text{m}^3$]		
			2008 r.	2009 r.	od 2010 r.
Benzen	rok kalendarzowy	5 ^{c)}	40	20	0
			---	---	
			2	1	
Dwutlenek azotu	jedna godzina	200 ^{c)}	10	5	0
			---	---	
			20	10	
	rok kalendarzowy	40 ^{c)}	10	5	0
			---	---	
			4	2	
Tlenki azotu ^{d)}	rok kalendarzowy	30 ^{e)}	0	0	0
Dwutlenek siarki	jedna godzina	350 ^{c)}	0	0	0
	24 godziny	125 ^{c)}	0	0	0
	rok kalendarzowy i pora zimowa (okres od 01 X do 31 III)	20 ^{e)}	0	0	0
			0	0	0
Ołów ^{d)}	rok kalendarzowy	0,5 ^{c)}	0	0	0
Pył zawieszony	24 godziny	50 ^{c)}	0	0	0
	rok kalendarzowy	40 ^{c)}	0	0	0
			0	0	0
Tlenek węgla	osiem godzin	10.000 ^{c)}	0	0	0

c) Poziom dopuszczalny ze względu na ochronę zdrowia ludzi; d) Suma dwutlenku azotu i tlenku azotu w przeliczeniu na dwutlenek azotu; e) Poziom dopuszczalny ze względu na ochronę roślin.

Badania i pomiary stanu jakości powietrza prowadzi Wojewódzki Inspektorat Środowiska w Szczecinie. Ocenę jakości powietrza badano pod kątem zanieczyszczeń dwutlenkiem siarki (SO₂), dwutlenkiem azotu (NO₂), tlenkami azotu (NO_x), pyłem zawieszonym PM₁₀, benzenem (C₆H₆), tlenkiem węgla (CO), ozonem (O₃), arsenem (As), kadmem (Cd), niklem (Ni), ołowiem (Pb) i benzo(a)pirenem (BaP).

Według oceny jakości powietrza opublikowanych przez WIOŚ w Szczecinie, obszar planu zaklasyfikowany został do strefy zachodniopomorskiej. W odniesieniu do większości substancji nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnych poziomów stężeń. Notuje się przekroczenia stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀, benzo(a)piren (ze względu na ochronę zdrowia ludzi) u oraz ozonu (ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin). Ocenia się jednak, iż nadmierna kumulacja szkodliwych substancji tyczy się głównie obszarów zurbanizowanych.

Znaczna odległość od źródeł emisji oraz brak emitorów zanieczyszczeń na obszarze planu decyduje o poprawnym stanie jakości powietrza atmosferycznego w jego granicach. Nie notuje się przekroczeń dopuszczalnych stężeń. Ciągi komunikacyjne przecinające obszar planu cechuje niewielkie natężenie ruchu, nie mają więc one większego wpływu na stan powietrza atmosferycznego.

Klimat akustyczny

Standardy jakości klimatu akustycznego zależą od funkcji i przeznaczenia terenu, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. nr 120, poz. 826) (Tabela 4). Na obszarze planu nie identyfikuje się terenów chronionych przed hałasem.

Tab.4. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowane przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez starty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie energetyczne, wyrażone wskaźnikami L_{DWN} i L_N , które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem.

Rodzaj terenu	Dopuszczalny długookresowy średni poziom dźwięku A w dB			
	Drogi lub linie kolejowe ¹⁾		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	L_{DWN}	L_N	L_{DWN}	L_N
	przedział czasu odniesienia równy wszystkim			
	dobom w roku	porom nocy	dobom w roku	porom nocy
Strefa ochronna „A” uzdrowiska Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej jedno-rodzinnej Tereny zabudowy mieszkaniowej związanej ze stałym pobytem dzieci i młodzieży Tereny domów opieki społecznej tereny szpitali w miastach	55	50	50	40
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego Tereny zabudowy zagrodowej Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe Tereny mieszkaniowo-usługowe	60	50	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ²⁾	65	55	55	45

Objaśnienia:

1) Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

2) Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie mieszkańców pow. 100 tys. mieszkańców, można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych.

Na obszarze planu nie były prowadzone pomiary natężenia hałasu. Potencjalnym źródłem emisji hałasu na obszarze planu jest ruch samochodowy odbywający się drogami w kierunku od Piaseczna do terenów rekreacyjnych przy jez. Drawsko. Z uwagi na niewielkie natężenie ruchu nie należy spodziewać się negatywnego oddziaływania na klimat akustyczny obszaru planu.

Jakość wód

Podstawowym aktem prawnym określającym zasady gospodarowania zasobami wodnymi jest Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001 roku (Dz. U. 2001 Nr 115 poz. 1229) wraz ze szczegółowymi przepisami wykonawczymi. Ocena stanu jakości wód opiera się na zasadach określonych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 20 sierpnia 2008 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. 2008.162.1008). Ocena przebiega w trzech etapach: ocena stanu ekologicznego (klasyfikacja elementów biologicznych, fizykochemicznych, ocena stanu/potencjału ekologicznego), ocena stanu chemicznego (obecność substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego i innych substancji zanieczyszczających) oraz ocena stanu wód przez porównanie stanu ekologicznego i

stanu chemicznego. Badania jakości wód prowadzi się w ramach monitoringu środowiska, na który składają się monitoring diagnostyczny, operacyjny i badawczy.

Na obszarze planu nie były prowadzone badania jakości wód. Ze względu na rolniczy charakter terenu należy spodziewać się napływu do oczek wodnych zanieczyszczeń z pól uprawnych oraz powierzchni dróg. Skażeniu ulegają również przypowierzchniowa warstwa wód podziemnych. Substancje chemiczne zawarte w nawozach mineralnych powodują występowanie zjawiska eutrofizacji, które polega na wzroście poziomu substancji odżywczych (głównie związków fosforu i azotu) w wodach. Prowadzi to do intensywnego wzrostu roślin a następnie szybkiego spadku zasobów tlenowych, zwłaszcza w obszarach przydennych. Konsekwencją tego jest wymieranie organizmów żywych. W ostatnich latach obserwuje się odejście od uprawiania gleb, co oznacza odcięcie dopływu zanieczyszczeń związanych z pracami polowymi.

Jakość gleb

Wartości dopuszczalne stężeń związków w glebie lub ziemi zawarte są w Rozporządzeniu ministra środowiska z dnia 9 września 2002 w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. Nr 165, poz. 1359).

Na obszarze planu nie były dokonywane badania jakości gleb. Negatywnie na stan sanitarny gleb wpływa działalność rolnicza powodując kumulację substancji pochodzących z nawożenia oraz oprysków roślin. Gleby usytuowane w najbliższym sąsiedztwie tras komunikacyjnych mogą gromadzić zanieczyszczenia pochodzące ze spalin samochodowych, takie jak benzo(a)piren, metale ciężkie.

Badania zanieczyszczenia gleb prowadzone przez Okręgową Stację Chemiczno-Rolniczą w Koszalinie w latach 1992-1997, nie wykazały istotnie zwiększonego poziomu metali ciężkich na terenie tej części gminy Czaplinek. Środowisko terenu opracowania nie jest zanieczyszczane odpadami ani ściekami.

2.3. Funkcjonowanie środowiska

Obszar opracowania położony na wysoczyźnie morenowej. W podłożu z piaskami gliniastymi charakteryzuje się umiarkowanym potencjałem samoregulacyjno-odpornościowym. Spowodowane jest to umiarkowaną: odpornością podłoża, żyznością siedliska i stabilnością układów biotycznych. Większa część obszaru to tereny rolne, które są pochodzenia antropogenicznego. Na obszarach tych naturalna szata roślinna została wyeliminowana i zastąpiona przez agrocenozy, których biomasa pobierana jest przez człowieka ze środowiska. Eliminuje to możliwość utrzymania względnej równowagi ekologicznej. Są to więc ekosystemy mało stabilne, wykazujące małą odporność na degradację. Procesy zachodzące w środowisku na tym terenie w większości jeszcze nie zostały zachwiane, w związku z tym zdolność do regeneracji jest tu stosunkowo duża.

Na części pól uprawnych, zaprzestano uprawy i nawożenia, w skutek czego sukcesywnie pogarsza się wartość użytkowa gleby i degradacji ulega przestrzeń rolnicza. Obserwuje się tu postępującą sukcesję wtórną. Na uprawianych polach natomiast gleba jest utrzymana w większości w dobrej kulturze.

Ochrona zasobów przyrodniczych i bioróżnorodności na opisywanym obszarze zapewniają powołane na podstawie przepisów ustawy o ochronie przyrody obszary chronione. W obrębie obszarów Natura 2000 obowiązuje postępowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia lub planu na środowisko oraz strategiczna ocena oddziaływania na środowisko zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa, w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2008. Nr 199, poz. 1227). Dzięki tym procedurom planowane przedsięwzięcia i plany będą weryfikowane pod kątem oddziaływania na środowisko

przyrodnicze i na elementy tego środowiska, które są przedmiotem ochrony obu obszarów Natura 2000. Powinno to zapewnić pełną ochronę tych obszarów. Ochronę w ramach pozostałych obszarów chronionych zapewniają stosowne przepisy rozporządzeń Wojewody Zachodniopomorskiego.

Istniejące zasoby środowiska glebowego zaczęły być wykorzystywane już przed kilkudziesięciami laty, przez stworzenie przestrzeni rolniczej, na której prowadzono uprawy. Obecnie zasoby glebowe wykorzystuje się w mniejszym stopniu ponieważ część pól uprawnych jest odłogowana. Na obszarze gminy Czaplinek zasoby przyrodnicze i krajobrazowe wykorzystuje się na potrzeby turystyczne.

Teren opracowania poza obszarem rolniczym wyróżnia się krajobrazem bardzo zbliżonym do naturalnego, którego walory są zachowane w dobrym stanie. Okolice terenu objętego opracowaniem są bardzo malownicze. Wsie gminy Czaplinek leżą nad jeziorami, które otaczają tereny rolnicze. Są to w większości pola uprawne i łąki, którym towarzyszą: miedze porośnięte krzewami i drzewami, zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, zadrzewienia i pasy krzewów otaczające oczka wodne i zabagnienia, zadrzewienia przydrożne oraz niewielkie enklawy lasów. Wszystkie te elementy środowiska przyrodniczego tworzą przestrzeń o bardzo dużych walorach krajobrazowych. Pojawiają się możliwości kształtowania tego krajobrazu, głównie ze względu na postępującą sukcesję wtórną i miejscami zanikający krajobraz rolniczy. Słabe gleby odłogowanych pól mogłyby być przeznaczone pod usługi turystyki. Nadają się do stworzenia kompleksów turystyczno-rekreacyjnych, które funkcjonowałyby jako teren turystyki, sportu i rekreacji w zieleni.

2.4. Uwarunkowania ekofizjograficzne

W celu ochrony i właściwego kształtowania zasobów środowiska przyrodniczego, zagospodarowanie na obszarze planu powinno być realizowane przy uwzględnieniu następujących ograniczeń i uwarunkowań:

- należy zachować wszystkie zbiorniki wodne i podmokłości na obszarze planu;
- obowiązuje zachowanie seminaturalnej roślinności oczek wodnych w strefie przybrzeżnej jako specyficznego elementu krajobrazu wysoczyzny polodowcowej;
- zaleca się utrzymanie wokół zbiorników wód stojących i mokradeł wolnego od zainwestowania pasa terenu o szerokości przynajmniej 15 metrów, który pokryty roślinnością działa jak naturalna bariera biogeochemiczna ograniczając wpływ zanieczyszczeń;
- wprowadzanie nowych oraz uzupełnienie istniejących zadrzewień i zakrzewień wzdłuż planowanych ciągów komunikacyjnych;
- należy zadbać o możliwość swobodnego przemieszczania się płazów między zbiornikami pozostawiając nieprzegrodzone pasy z zachowaną roślinnością naturalną bądź urządzenie przejść na terenach zainwestowanych (np. poprzez sytuowanie ażurowych ogrodzeń, budowę niskich krawężników przy ulicach);
- wokół stanowisk roślin chronionych zaleca się pozostawienie strefy wolnej od zainwestowania;
- zaleca się wprowadzenie możliwie małej intensywności zabudowy terenu na terenach o wysokich spadkach >12% w przypadku ich przeznaczenia pod zabudowę;
- kształtowanie układu komunikacyjnego powinno uwzględniać skomplikowaną morfologię terenu - szlaki powinny być sytuowane wzdłuż poziomicy, w miarę możliwości wykorzystując istniejący układ ścieżek;
- naruszenie stosunków wodnych wpłynie negatywnie na stan terenów podmokłych, dlatego budynki i budowle powinny być sytuowane w technologii nie obniżającej poziomu wód gruntowych (zabudowa parterowa, bez podpiwniczeń);

- zaleca się lokalizację nowej zabudowy kubaturowej wyposażonej w niskoemisyjne źródła zaopatrzenia w ciepło;
- w miarę możliwości zabudowa powinna być realizowana po skanalizowaniu terenu.

2.5. Tendencje przeobrażeń przy braku realizacji MPZP

Dotychczasowe zmiany zachodzące w środowisku tego obszaru miały charakter etapowy, a ich intensywność była umiarkowana. Pierwotne ukształtowanie powierzchni, gleba, szata roślinna miejscami zostały zniszczone. Grunty przylegające do terenów wsi zostały zaadoptowane na potrzeby rolnictwa, na których utworzono pola uprawne. Obecnie stan rolnictwa i nie uprawianie dużej części pól oraz wzrastający ruch turystyczny mogą spowodować dalsze zmiany środowiska przyrodniczego tego obszaru. Na dużej części pól uprawnych, obserwuje się postępującą sukcesję wtórną, na skutek odłogowania roli. Za kilka lat, jeśli proces ten nie zostanie przerwany, obszar odłogów porastać będą gęste kontynentalne bory mieszane, w skutek czego przestrzeń rolnicza ulegnie degradacji.

3. Analiza ustaleń planu

3.1. Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

Zgodnie z art. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. nr 80 z 2003 r., poz. 717 ze zm.), miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego ma na celu ustalenie przeznaczenia terenu, rozmieszczenie inwestycji celu publicznego oraz określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu. Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zawarto w projekcie tekstu uchwały oraz na projekcie rysunku planu wykonanym w skali 1:1000.

Projekt planu ustala następujące przeznaczenia dla terenów oznaczonych na rysunku planu następującymi symbolami:

- MN – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- ML – teren zabudowy rekreacji indywidualnej;
- UT – teren usług turystycznych;
- ZP – teren zieleni urządzonej;
- ZL – teren lasu;
- WS – teren wód powierzchniowych
- KDD – teren drogi dojazdowej;
- KDP – teren ciągu pieszego;
- E – teren infrastruktury technicznej – stacja transformatorowa.

Treść projektu uchwały podzielona jest na cztery rozdziały. W rozdziale 1 – przepisy ogólne – zawarto definicje określeń stosowanych w uchwale oraz oznaczeń graficznych wykorzystanych na rysunku planu, a także przedstawiono kategorie przeznaczeń terenu.

Rozdział 2 – ustalenia dla całego obszaru objętego planem – wprowadza zasady dotyczące zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasady ochrony środowiska i przyrody, wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych, zasady scalania i podziału nieruchomości, zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i obsługi komunikacyjnej, zasady obsługi w zakresie infrastruktury technicznej.

Rozdział 3 precyzuje ustalenia dla terenów. Dla poszczególnych terenów wskazanych na rysunku planu ustala się dopuszczalne przeznaczenia podstawowe i uzupełniające zgodnie z kategoriami wymienionymi w rozdziale 1. Ponadto ustala się zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania poszczególnych terenów.

W rozdziale 4 zawarto przepisy końcowe uchwały.

3.2. Analiza rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych

Opracowywany plan miejscowy realizuje kierunki polityki przestrzennej określone w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czaplinek”, której ostatnia zmiana (2009 r.) podyktowana była potrzebą zwiększenia oferty turystycznej oraz pokrycia zapotrzebowania na tereny mieszkaniowe na obszarze gminy.

Obszar planu miejscowego obejmuje tereny użytków rolnych (częściowo odłogowanych) oraz cenne przyrodniczo i atrakcyjne krajobrazowo tereny leśne i oczka wodne. Teren planu znajduje się w zasięgu obszarów chronionych, które zostały wyszczególnione w przepisach projektu uchwały planu miejscowego.

Planowane przekształcenia obejmą tereny rolne oraz część nieużytków, które przeznaczone zostają pod zainwestowanie obiektami turystycznymi oraz zabudowę mieszkaniową. Oferta usług turystyki i rekreacji indywidualnej obejmuje kempingi, obiekty hotelowe i inne obiekty wypoczynkowe. Zabudowa mieszkaniowa będzie wprowadzana będzie na duże działki o powierzchniach co najmniej 2000 m², przy czym na jednej działce dopuszczony jest tylko jeden budynek mieszkalny jednorodzinny. Oprócz tego część terenów omawianego obszaru przeznacza się pod obiekty o charakterze rekreacyjno-wypoczynkowym, sportowe a także usługi. Tereny te zostaną wyposażone w niezbędną infrastrukturę techniczną oraz drogową.

Projekt planu jest w dużym stopniu zgodny z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi. Środowisko obszaru planu cechuje się poprawnym stanem i zachowuje zdolność do regeneracji. Warunki aerosanitarne i bioklimatyczne są odpowiednie dla zamieszkiwania. Na przeważającej części terenów wskazanych pod zainwestowanie, planowana zabudowa napotyka korzystne warunki geologiczne w postaci w nośnych gruntów - wodnolodowcowych piasków oraz glin. Mniej korzystne warunki dla posadzenia budynków i wytyczenia szlaków komunikacyjnych panują w obrębie zabagnień, będących miejscem występowania wilgociolubnej roślinności oraz chronionych gatunków płazów. Oprócz tego zagłębienia te cechuje wysoki poziom wód gruntowych. Obszary nie wskazane pod sytuowanie zabudowy ze względu walory przyrodnicze i niekorzystne warunki hydrogeologiczne wskazano w opracowaniu ekofizjograficznym. Stosunkowo mało korzystnie przedstawiają się uwarunkowania morfologiczne. Teren jest pagórkowaty, co będzie powodować trudności w sytuowaniu obiektów oraz wykonaniu infrastruktury technicznej. Wpłynie to na konieczność podniesienia nakładów finansowych na wykonanie inwestycji.

Projekt zapewnia zachowanie cennych przyrodniczo i krajobrazowo terenów leśnych oraz terenów wód powierzchniowych wraz z towarzyszącą im roślinnością brzegową. Tereny te znalazły się w obrębie terenów o przeznaczeniu ZL (zieleń leśna), ZP (zieleń urządzone) oraz WS (wody powierzchniowe). Wyjątek stanowi niewielkie oczko wodne usytuowane na terenie zabudowy mieszkaniowej 2MN. Z dużym prawdopodobieństwem można przypuszczać, iż zbiornik ten zostanie zlikwidowany.

Mając na uwadze bogactwo przyrodnicze (w tym obecność chronionych gatunków roślin i zwierząt) środowiska obszaru planu, wprowadza się zastrzeżenie odnoszące się do sytuowania obiektów należących do wszystkich przeznaczeń terenów kolidujących z cennymi składnikami środowiska. Wprowadza się zapis o brzmieniu „przy sytuowaniu obiektów należy uwzględnić wymagania w zakresie ochrony obszarów i innych cennych przyrodniczo elementów środowiska”. Taki wymóg powinien wymusić na podmiotach realizujących zamierzenia inwestycyjne wybór najmniej szkodliwych dla przyrody wariantów zagospodarowania terenów. Wprowadzenie nowych funkcji terenów powinno być poprzedzone wykonaniem szcze-

głównych inwentaryzacji przyrodniczych weryfikujących obecność chronionych gatunków roślin i zwierząt, natomiast prace przy wykonaniu poszczególnych inwestycji powinny odbywać się przy udziale specjalistów przyrodników. Przy pracach budowlanych powinno zabezpieczyć się cenne elementy środowiska. W niektórych przypadkach możliwe jest dopuszczenie przeniesienia gatunków bądź wykonanie kompensacji przyrodniczych celem wyrównania strat powstałych w środowisku. Ograniczenia wprowadzone w planie mają szczególne znaczenie zwłaszcza dla ochrony środowiska na obszarach Natura 2000.

Przyjęte w planie miejscowym rozwiązania dotyczące minimalizacji niekorzystnych oddziaływań na środowisko oraz zmniejszenia potencjalnych strat przyrodniczych obejmują również wyznaczenie dopuszczalnych poziomów dźwięku w środowisku, określenie wskaźników zabudowy terenu oraz minimalne powierzchnie terenów biologicznie czynnych na działkach budowlanych.

Dla ochrony klimatu akustycznego w planie ustala się maksymalne dopuszczalne poziomy dźwięku dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN) oraz terenów rekreacyjno-wypoczynkowych (ZP). Objęcie tych terenów ochroną służyć będzie zachowaniu istniejącego, korzystnego stanu środowiska akustycznego na przyszłych terenach mieszkaniowych.

W celu zachowania proporcji między terenami zagospodarowanymi a wolnymi od zabudowy wprowadza się ograniczenia w intensywności zainwestowania terenów. Określa się minimalne powierzchnie przeznaczone pod zabudowę w obrębie działek budowlanych przeznaczonych na pod zabudowę mieszkaniową, zabudowę rekreacji indywidualnej oraz usług turystyki i sportu. Oprócz tego ustala się przestrzeń przewidzianą na powierzchnię biologicznie czynną w obrębie działek budowlanych na poszczególnych terenach. Pozostawienie tej powierzchni jest istotne ze względu na potrzeby retencji wód opadowych i roztopowych przez podłoże oraz możliwości wprowadzania zieleni. Oprócz tego zakłada się pokrycie zielenią wszystkich powierzchni niezabudowanych i nieutwardzonych.

Projekt planu stwarza warunki do wyposażenia terenu w niezbędną infrastrukturę techniczną. W zakresie gospodarki ściekowej wprowadza się obowiązek odprowadzania ścieków komunalnych systemem kanalizacji sanitarnej. Do czasu uzbrojenia terenu w niezbędną infrastrukturę, ścieki będą gromadzone w szczelnych zbiornikach (szambach) lub trafiać będą do przydomowych oczyszczalni, przy czym budowę małych oczyszczalni na posesjach uznaje się za bardziej przyjazne środowisku.

Wody opadowe i roztopowe należy odprowadzać siecią kanalizacji deszczowej, przy czym dopuszcza się retencjonowanie wód opadowych na terenach posesji. W zakresie eliminacji z wód opadowych i roztopowych substancji szczególnie szkodliwych, obowiązują przepisy rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie warunków jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego z dnia 24 lipca 2006 (Dz.U. 2006 nr 137, poz. 984), co zostało podkreślone stosowym zapisem w uchwale.

Ustalenia planu wprowadzają możliwość pozyskiwania ciepła z lokalnych kotłowni i indywidualnych systemów grzewczych o niskim stopniu emisji zanieczyszczeń. Sugeruje się wykorzystywanie energii elektrycznej oraz odnawialnych źródeł energii.

Zaopatrzenie w energię elektryczną zapewnia istniejąca infrastruktura (sieć średniego napięcia), która w założeniu zostanie rozbudowana. W planie miejscowym sytuuje się stację transformatorową, oznaczoną na rysunku planu symbolem E.

Projekt planu miejscowego sporządzono z poszanowaniem przepisów ochrony środowiska. Rodzaj oraz ilość zagrożeń mogących wystąpić po uchwaleniu opisywanego dokumen-

tu jest trudna do oszacowania. Oddziaływanie planowanych inwestycji na środowisko uzależnione będzie od stopnia realizacji postanowień planu oraz charakteru wybranych działalności.

4. Przewidywany wpływ realizacji ustaleń projektu MPZP na środowisko

4.1. Przyjęte założenia

Realizacja ustaleń zawartych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie geodezyjnym Piaseczno spowoduje zróżnicowane zmiany w środowisku. Ich charakter, intensywność oraz zasięg uzależniony będzie od faktycznego sposobu zagospodarowania terenu oraz stopnia realizacji zapisów zawartych w projekcie planu miejscowego.

Ocenę następstw realizacji ustaleń planu dokonano z podziałem ze względu na wpływ na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego i antropogenicznego (w tym na zdrowie ludzi) znajdującego się w obrębie granic omawianego obszaru, uwzględniając wzajemnych zależności między nimi. Wpływ na środowisko skutków realizacji planu różnicuje się w zależności od:

- bezpośrednio oddziaływania – bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane;
- okresu trwania oddziaływania – długoterminowe, średnioterminowe, krótkoterminowe;
- częstotliwości oddziaływania – stałe, chwilowe;
- charakteru zmian – pozytywne, negatywne, bez znaczenia;
- zasięgu oddziaływania – miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne;
- trwałości przekształceń – nieodwracalne, częściowo odwracalne, odwracalne, możliwe do rewitalizacji;
- intensywności przekształceń - nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne.

Oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska zgodnie z przyjętymi założeniami przedstawiono również w formie tabelarycznej.

4.2. Analiza wpływu ustaleń planu na środowisko

Oddziaływanie na świat przyrody i bioróżnorodność

Skutkiem realizacji postanowień planu miejscowego będzie likwidacja zbiorowisk roślinności polowych (agrocenoz) oraz zbiorowisk rozwijających się spontanicznie terenów niezagospodarowanych. W ich miejsce powstaną założenia zieleni towarzyszącej terenom zabudowanym. Będą miały one charakter dekoracyjny. Wyposażenie terenów zainwestowanych w zieleni zapewnia obowiązek urządzenie zielenią powierzchni niezabudowanych oraz nieutwardzonych, a także utworzenie powierzchni terenów biologicznie czynnych w obrębie działek budowlanych. Wprowadzenie nowych założeń zieleni ozdobnej stworzy nowe warunki dla bytowania drobnej fauny, przede wszystkim płazów i owadów oraz drobnych ptaków.

Przyjęte w planie miejscowym rozwiązania przestrzenne zapewniają zachowanie połączeń ekologicznych terenów parkowo-leśnych skupionych wokół oczek wodnych z zasobnym biologicznie obszarami jeziora Piasecznik Wielki położonymi na południe od obszaru MPZP, a także terenami położonymi na północ od jego granic (Zatoka Rzepowska będącą częścią Jeziora Drawsko). Wprowadza się pas zieleni urządzonej oznaczony symbolem 12ZP. Ma to istotne znaczenie dla możliwości przemieszczania się gatunków i w pewnym stopniu rekompensuje zakłócenie funkcjonowania korytarza ekologicznego o przebiegu *jezioro Drawsko* -

Żerdno – Komorze, usytuowanego przy wschodniej granicy obszaru planu. W jego obrębie planuje się wykonanie terenów zabudowy mieszkaniowej, lotniskowej, usług turystyki oraz dróg dojazdowych. Pogorszeniu natomiast ulegną możliwości migracji zwierząt na terenie planu, gdzie bariery w postaci obiektów kubaturowych, ogrodzeń działek oraz ulic dojazdowych, mogą okazać się zbyt trudne do przebycia.

Na skutek zainwestowania terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinna likwidacji może ulec zbiornik wodny położony na terenie oznaczonym symbolem 2MN. Zagrożona jest wilgociolubna roślinność porastająca brzegi i dno akwenu.

Ponadto przewiduje się, iż wycięciu może ulec część zadrzewień rosnących wzdłuż drogi oddzielającej obie jednostki planu (gdzie przewiduje się poszerzenie pasa drogowego – teren oznaczony symbolem 2KDD). Szpaler rosnący wzdłuż drogi drodze prowadzącej do przystani nad jeziorem Drawsko (teren oznaczony symbolem 7KDD) na mocy ustaleń planu objęty jest ochroną.

Wzrastająca ilość pieszych (mieszkańców i turystów) eksplorujących atrakcyjne krajo-brazowo tereny zielone oznaczać będzie wydeptywanie porastającą je roślinność. Możliwe są także inne mechaniczne uszkodzenia roślinności, powodowane m.in. niekontrolowanym ruchem pojazdów wewnątrz terenów leśnych. Obecność ludzi oraz hałas samochodowy może ponadto wypłaszać zwierzęta.

Oddziaływanie na gleby i powierzchnię ziemi

Przekształcenia powierzchni ziemi dokonają się na terenach przeznaczonych do zabudowy oraz terenach komunikacji, gdzie konieczne będzie przeprowadzenie wykopów pod fundamenty obiektów inżynierskich oraz wykonanie sieci infrastruktury technicznej. Usytuowanie zabudowy i przeprowadzenie szlaków komunikacyjnych natrafia na trudności w postaci miejscami skomplikowanej morfologii terenu. W przypadku lokalizacji budynków oraz doprowadzenia do nich infrastruktury technicznej i drogowej, konieczne będzie usunięcie części wyniosłości. Oznaczać to będzie powstanie koniecznych do zdeponowania mas ziemnych.

Inwestycje obejmują tereny pól uprawnych, tereny odłogów oraz nieużytków. Bezpowrotnemu zniszczeniu ulegną przydatne dla rolnictwa gleby, w tym gleby IIIb klasy bonitacyjnej, których powierzchnia wynosi 1,76 ha. Łączna powierzchnia terenów gleb wyłącznie z produkcji rolnej wynosi ok. 6,5 ha.

Pewną rekompensatą utraty powierzchni gleb są ustalenia planu zakładają zachowanie powierzchni wolnej od zabudowy w postaci powierzchni biologicznie czynnej w obrębie każdej działki budowlanej. Nie należy się jednak spodziewać prowadzenia na nich działalności rolniczej.

Na etapie funkcjonowania ustaleń planu może nastąpić intensyfikacja przekształceń litosfery, polegających głównie na wydeptywaniu terenu w wyniku penetracji pieszej obszaru planu i jego otoczenia. Realizacja przewidzianego w planie zainwestowania będzie generować dodatkowy ruch turystyczno-rekreacyjny oraz samochodowy, szczególnie intensywny w okresie letnim (dojazd i parkowanie). Skutkować to może powstaniem ewentualnych, wydepczyisk, szczególnie w obrębie terenów zieleni leśnej.

Rozpatrując stan sanitarny środowiska glebowego, spodziewać się można przenikania zanieczyszczeń z powierzchni utwardzonych, w szczególności z terenów drogowych. Nastąpi minimalizacja dopływu zanieczyszczeń związanych z prowadzonymi pracami polowymi (na-wożenie substancjami chemicznymi, opryski). Natomiast zanieczyszczenia pochodzenia rolniczego, zgromadzone wcześniej w glebie, będą powoli ulegać rozkładowi i absorpcji, chociaż mogą także ulegać dalszej kumulacji w przypadku podobnych zanieczyszczeń.

Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne

Za szkodliwe emisje odpowiadać będzie ruch samochodowy oraz emisje z sektora komunalnego. Wzrost liczby mieszkańców, turystów oraz rozbudowa układu komunikacyjnego oznacza większą liczbę pojazdów poruszających się na obszarze planu. Zwiększy się zatem ładunek zanieczyszczeń komunikacyjnych oraz pyłów emitowanych do atmosfery. Niekorzystne oddziaływanie ograniczać się będzie w dużej mierze do sezonu letniego, kiedy ilość turystów przebywających w obiektach turystycznych będzie najwyższa.

Wskazane w projekcie planu źródła ogrzewania charakteryzują się małą emisją zanieczyszczeń i nie powinny w istotnym stopniu na pogorszenie stanu atmosfery. Należy zaznaczyć, że ich wykorzystanie ogranicza się do miesięcy zimowych, poza sezonem turystycznym, kiedy liczba osób przebywających w miejscowości maleje. Emisja z sektora komunalnego będzie zatem ograniczać się głównie do terenów mieszkaniowych.

Wskazane na rysunku planu tereny zieleni wysokiej (zielen parkowa i leśna) oraz przylegające do obszaru MPZP lasy, w dalszym ciągu stanowić będą powierzchnię pochłaniającą zanieczyszczenia gazowe (dwutlenek węgla) i pyłowe oraz produkującą czysty tlen.

Oddziaływanie na klimat lokalny

Przyszłe zagospodarowanie terenu nie powinno wpłynąć modyfikująco na klimat lokalny. Zakres przestrzenny zmian charakteru klimatu lokalnego obejmować będzie planowane tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej i turystycznej. W najbliższym sąsiedztwie budynków, terenów utwardzonych oraz terenów komunikacji spodziewać się będzie można wzrostu średnich temperatur oraz spadku wilgotności powietrza.

Oddziaływanie na klimat akustyczny

W chwili obecnej na obszarze planu panuje poprawna sytuacja akustyczna. W przyszłości za emisję hałasu odpowiedzialny będzie ruch pojazdów odbywający się istniejącymi i projektowanymi ulicami. Przy założeniu realizacji wszystkich obiektów przewidzianych w planie, zwiększy się natężenie ruchu na drogach dojazdowych do terenów wypoczynkowych. Przewiduje się, że ruch samochodowy nie będzie znacząco negatywnie na środowisko akustyczne obszaru planu i terenów przyległych.

Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Realizacja planu miejscowego nie powinna mieć wpływu na jakość wód zgromadzonych w oczkach wodnych oraz położonych w sąsiedztwie rozpatrywanego obszaru jezior.

Konsekwencją realizacji postanowień planu miejscowego może być likwidacja wypełnionego wodą obniżenia terenu o powierzchni 0,23 ha (w północnym fragmencie obszaru planu, na terenie 2MN).

Ochronę wód podziemnych przed wsiąkaniem zanieczyszczeń z terenów zurbanizowanych zapewnia obowiązek odprowadzania ścieków komunalnych oraz wód opadowych i roztopowych siecią kanalizacyjną. Docelowo zakłada się skanalizowanie całego obszaru. Natomiast na terenach nieutwardzonych i niezabudowanych wody te wsiąkać będą bezpośrednio do gruntu. Na terenach nieskanalizowanych dopuszcza się gromadzenie ścieków w szczelnych zbiornikach bezodpływowych. W przepisach poświęconych ochronie środowiska wprowadzono zapis mówiący o zakazie realizacji zabudowy, z której odprowadzane ścieki mogą powodować zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych.

Istotne dla funkcjonowania terenów podmokłych jest zachowanie równowagi poziomu wód gruntowych. Należy zaznaczyć, iż wprowadzana zabudowa charakteryzuje się niewielką intensywnością. Niewysokie, (od 7 do 12 m wysokości) budynki pozbawione podpiwniczenia,

nie będą wymagały przeprowadzenia głębokich wykopów pod fundamenty. Oznacza to, iż wprowadzana zabudowa nie powinna naruszyć w sposób istotny poziomu wód na zachowanych terenach podmokłych.

Oprócz tego na terenach zabudowanych pozostawia się duży areał terenów biologicznie aktywnych, stanowiących jednocześnie powierzchnią chłonącą wody z opadów atmosferycznych oraz spływających z terenów przyległych.

Oddziaływanie na krajobraz, zabytki i dobra materialne

Istniejący krajobraz rolniczy ulegnie degradacji na skutek zabudowy terenu oraz realizacji szlaków komunikacyjnych. Przekształcenia krajobrazu będą bardzo duże. Zależać one będą od intensywności zabudowy i charakteru zagospodarowania terenów. Przewiduje się, iż na skutek wprowadzenia zabudowy, pagórkowaty krajobraz terenu planu może ulec częściowemu zniszczeniu.

Dla kształtowania krajobrazu na obszarze planu istotne są zapisy dotyczące standardów architektonicznych, jakie narzuca się projektowanej zabudowie. Określa się maksymalną wysokość budynków, liczbę kondygnacji, kształt i pokrycie dachów. Na rysunku planu wskazuje się propozycję przestrzennego umiejscowienia budynków oraz ich wzajemne usytuowanie. Będą to budynki o spadzistych dachach, dochodzące maksymalnie do 12 metrów wysokości.

Ponadto, w celu zachowania estetyki terenów zabudowanych, zakaz wykorzystywania do pokrycia elewacji i budowy ogrodzeń materiałów uznanych za mało estetyczne. Istotną rolę w kształtowaniu krajobrazu będzie utworzenie terenów zieleni w obrębie terenów zaimplementowanych. W celu ochrony krajobrazu określa się również zasady sytuowania nośników reklamowych oraz ich maksymalne rozmiary.

Postanowienia projektu uchwały nie odnoszą się do zabytków oraz dóbr materialnych ze względu na brak ich występowania.

Oddziaływanie na ludzi

Dopuszczone w planie kategorie przeznaczenia i funkcji terenów wykluczają możliwość realizacji inwestycji i obiektów mogących w sposób negatywny wpłynąć na środowisko życia i zdrowie mieszkańców. Jakość środowiska i warunki zamieszkiwania nie powinny ulec niekorzystnym przekształceniom. Tereny zieleni pełniąc funkcję miejsca rekreacji i wypoczynku oraz wytwarzając korzystne warunki bioklimatyczne będą miały dobroczynny wpływ na warunki życia mieszkańców. Okresowe pogorszenie warunków zamieszkiwania będzie miało miejsce w okresie realizacji inwestycji (emisja hałasu, pyłów, pogorszenie estetyki krajobrazu).

Rozpatrując oddziaływanie na zdrowie ludzi należy poruszyć aspekt społecznych skutków realizacji planu miejscowego. Przyjęte w planie miejscowym rozwiązania z zakresu zabudowy infrastruktury technicznej oraz zasad korzystania ze środowiska przyczynią się do podniesienia standardu życia mieszkańców. Poszerzenie oferty turystycznej przełoży się na wzrost zatrudnienia w sektorze usług i rozwój gospodarczy obszaru.

4.3. Kompleksowa ocena skutków wpływu ustaleń MPZP na środowisko przyrodnicze

Opisane w tekście oddziaływanie na poszczególne komponenty środowiska, zgodnie z przyjętymi założeniami, przedstawiono poniżej w formie tabelarycznej (Tabele 5 i 6), a także na załączniku graficznym do niniejszego opracowania. W zależności od potencjalnego wpływu

wu na środowisko dokonano podziału poszczególnych obszarów funkcjonalno-przestrzennych na dwie grupy:

A – istniejące i planowane tereny zieleni parkowej (ZP), zieleni leśnej (ZL) oraz wód powierzchniowych (WS);

Tab. 5. Zróżnicowanie skutków oddziaływania na poszczególne elementy środowiska (grupa A).

Oddziaływanie na:	Oddziaływanie pod względem:						
	bezpośredniości	okresu trwania	częstotliwości	charakteru zmian	zasięgu	trwałości przekształceń	intensywności przekształceń
świat przyrody i bioróżnorodność	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe i lokalne	odwracalne	zauważalne
gleby i powierzchnię terenu	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe i lokalne	odwracalne	zauważalne
powietrze atmosferyczne	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe i lokalne	odwracalne	zauważalne
klimat lokalny	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe	odwracalne	zauważalne
klimat akustyczny	bez znaczenia	bez znaczenia	bez znaczenia	pozytywne	miejscowe	bez znaczenia	zauważalne
wody	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe i lokalne	odwracalne	zauważalne
krajobraz i zabijki	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe	odwracalne	zauważalne
ludzi	bezpośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe	odwracalne	zauważalne

B – planowane i istniejące tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (MN), tereny zabudowy rekreacji indywidualnej (ML), teren usług turystyki (UT), teren drogi dojazdowej (KDD), teren ciągu pieszego (KDP), teren stacji transformatorowej (E).

Tab.6. Zróżnicowanie skutków oddziaływania na poszczególne elementy środowiska (grupa B).

Oddziaływanie na:	Oddziaływanie pod względem:						
	bezpośredniości	okresu trwania	częstotliwości	charakteru zmian	zasięgu	trwałości przekształceń	intensywności przekształceń
świat przyrody i bioróżnorodność	bezpośrednie i pośrednie	długoterminowe	stałe	negatywne	miejscowe i lokalne	nieodwracalne	zauważalne
gleby i powierzchnię terenu	bezpośrednie	długoterminowe i krótkoterminowe	stałe	negatywne	miejscowe	nieodwracalne	zauważalne
powietrze atmosferyczne	bezpośrednie i wtórne	długoterminowe i krótkoterminowe	stałe	negatywne	miejscowe i lokalne	możliwe do rewaloryzacji	zauważalne
klimat lokalny	bezpośrednie i wtórne	długoterminowe	stałe	bez znaczenia	miejscowe i lokalne	częściowo odwracalne	zauważalne
klimat akustyczny	bezpośrednie	długoterminowe i krótkoterminowe	stałe	negatywne	miejscowe i lokalne	odwracalne	zauważalne
wody	pośrednie	długoterminowe	stałe	bez znaczenia	miejscowe i lokalne	częściowo odwracalne	nieznaczne
krajobraz i zabijki	bezpośrednie i pośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe	nieodwracalne	duże
ludzi	bezpośrednie i pośrednie	długoterminowe	stałe	pozytywne	miejscowe i lokalne	częściowo odwracalne	zauważalne

4.4. Oddziaływanie na formy ochrony przyrody, w tym obszary Natura 2000

Drawski Park Krajobrazowy, Obszar chronionego krajobrazu "Pojezierze Drawskie"

Ustalenie planu w pełni respektują zakazy wprowadzone rozporządzeniami Wojewody Zachodniopomorskiego: 15/2005 z dnia 27 lipca 2005 r. w sprawie DPK (Dz. Urz. Woj. Zach., Nr 64, poz. 12321378) oraz 4/2005 z dnia 22 marca 2005 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zach., Nr 25, poz. 497). W projekcie uchwały pojawiają się informacje na temat powołanych form ochrony przyrody. Podkreślono rangę tych dokumentów przywołując ich tytuły w uchwale planu.

Na terenie planu, zgodnie z przepisami ww. rozporządzeń, nie dopuszcza się realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska. Odstępstwa od ustanowionej reguły dotyczą przedsięwzięć, dla których sporządzenie raportu nie jest obowiązkowe i przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na stan przyrody obszarów chronionych.

Ewentualne zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne, które mogą ulec likwidacji stanowią samosiewy i nie podlegają ochronie. Wprowadzana zabudowa nie będzie powodować zmian stosunków wodnych na przedmiotowym terenie i terenach przyległych. Istniejące walory przyrodnicze i krajobrazowe (las, zbiorniki wodne – za wyjątkiem niewielkiego oczka zlokalizowanego na terenie 2MN) zostają zachowane i eksponowane w krajobrazie poprzez wyodrębnienie ich w formie osobnych jednostek (tereny oznaczone symbolami ZP, ZL oraz WS).

Ocenia się zatem, że realizacja postanowień projektowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie będzie negatywnie wpływać na Drawski Park Krajobrazowy oraz Obszar chronionego krajobrazu "Pojezierze Drawskie".

Obszary Natura 2000, chronione gatunki zwierząt (płazy)

Na potrzeby dokumentu „Prognoza oddziaływania na środowisko dla potrzeb realizacji zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obszaru środowisko-północnej części gminy Czaplinek” (Integra Sp. z o. o. Poznań-Złocieniec, lipiec 2009 r.) przeprowadzono inwentaryzację terenową oraz analizę dostępnych opracowań przyrodniczych, w tym „Waloryzacji Przyrodniczej Gminy Czaplinek”. W wyniku przeprowadzonych badań nie stwierdzono występowania siedlisk gatunków ptaków, dla których został wyznaczony obszar specjalnej ochrony ptaków „Ostoja Drawska” (PLB 320019). Nie stwierdzono również występowania żadnego z siedlisk, dla których ochrony został wyznaczony specjalny obszar ochrony siedlisk „Jeziora Czaplineckie” (PLH320023).

Przeprowadzona w poprzednich rozdziałach prognozy analiza wskazuje na wystąpienie oddziaływań na środowisko obszaru planu w zakresie przekształceń przypowierzchniowej warstwy gruntu, zmian w krajobrazie, usunięciu związanej z agrocenozą pokrywy roślinnej oraz ograniczenie w możliwości swobodnego przemieszczania się zwierząt. Opisane zmiany w środowisku ograniczać się będą do obszaru objętego granicami planu miejscowego i oddziaływać będą na tereny przyległe w nieistotnym stopniu.

W związku z powyższym uznaje się, że realizacja ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie będzie powodować znacząco negatywnych oddziaływań na siedliska przyrodnicze w obrębie obszaru Natura 2000 „Jeziora Czaplineckie” oraz gatunki i populacje ptaków na obszarze Natura 2000 „Ostoja Drawska”.

Na terenie planu stwierdzono obecność terenów będących miejscami bytowania płazów. Należą do nich zbiorniki wodne położone w centralnej części obszaru planu (teren oznaczony symbolem 17WS) a także podmokłości znajdujące się we wschodniej części rozpatrywanego obszaru (teren oznaczony symbolem 9UT) oraz przy północno-zachodniej granicy obszaru (teren oznaczony symbolem 14ZP). Są to potencjalne miejsca występowania kumaka nizinnego *Bombina bombina*, będącego celem ochrony specjalnego obszaru ochrony siedlisk „Jeziora Czaplineckie” (gatunek wymieniony w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG). Z pozostałych płazów wymienia się traszkę zwyczajną, grzebiuszkę ziemną, ropuchę szarą, rzekotkę drzewną, żabę jeziorkową, żabę śmieszkę, żabę trawną, żabę moczarową i żabę wodną.

Liczebność populacji kumaka nizinnego na wspomnianym obszarze Natura 2000 nie jest dokładnie zbadana (brak szczegółowych informacji w standardowym formularzu danych). W kolumnie poświęconej ocenie populacji nadano oznaczenie C, co oznacza, że populacja tego gatunku występująca na obszarze Natura 2000 „Jeziora Czaplineckie” stanowi maksymalnie 2% populacji krajowej. Można przypuszczać, że wobec dużej dostępności zbiorników stanowiących miejsca rozrodu płazów, siedliska 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*, pokrywających 10% powierzchni obszaru (niemal 3195 ha) oraz braku izolacji gatunku (ocena C - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania), płazy te występują powszechnie.

Stanowiska płazów są przedmiotem ochrony na podstawie przepisów Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 28 września 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną, zgodnie z którymi obowiązuje zakaz niszczenia siedlisk. W związku z potrzebą zachowania zgodności z przepisami prawa w projekcie planu wprowadzono zapis mówiący o nakazie uwzględnienia wymagań w zakresie ochrony cennych elementów środowiska. Oznacza to, że wprowadzenie zainwestowania w obrębie stanowisk chronionych zwierząt nie będzie możliwe.

W planie miejscowym zachowuje się zbiornik na terenie opisanym jako wody powierzchniowe (17WS) wraz ze strefą brzegową porośniętą lasem. Zachowane zostaje również zabagnienie na terenie oznaczonym symbolem 14ZP. Populacje płazów na tych terenach nie będą podlegały niekorzystnym oddziaływaniom. Natomiast w obrębie trzeciego stanowiska planuje się utworzenie terenów usług turystycznych (9UT) dopuszczając zabudowę 30% działki budowlanej. Należy jednak zaznaczyć, że zabudowa ta omija cenny przyrodniczo teren (obowiązuje nieprzekraczalna linia zabudowy okalająca teren podmokły). Ponadto w obrębie zbiornika obowiązuje zakaz zainwestowania wraz z pozostawieniem 100% powierzchni biologicznie czynnej. Zakazem tym jest również objęty pas terenu między zbiornikiem a wartościowymi przyrodniczo terenami leśnymi okalającymi zbiornik wodny oznaczony symbolem, 17WS. Dzięki temu zachowuje się umożliwiający wędrówki płazów połączenie ekologiczne. Istotne jest również utrzymanie połączenia ekologicznego terenów otoczonego lasem zbiorników wodnych (tereny 17WS, 12ZP, 13ZP i 15ZL) z lasem położonym w obrębie jez. Piasecznik Wielki. Częściowej izolacji ulega natomiast zbiornik położony w północno-zachodniej części obszaru planu (teren oznaczony symbolem 14ZP). Zmiana zagospodarowania terenów wokół zabagnienia może utrudnić swobodną migrację płazów, co wobec braku wymiany genowej oraz zasilenia obszaru w nowe osobniki z zewnątrz, może doprowadzić do zmniejszenia liczebności tej subpopulacji.

Uznaje się, iż realizacja postanowień planu nie będzie powodować znacząco negatywnego oddziaływania na populację kumaka nizinnego będącego celem ochrony obszaru, nie wpłynie również w sposób istotny na siedliska pozostałych gatunków płazów.

Podsumowując, uznaje się, iż realizacja postanowień projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie będzie znacząco negatywnie wpływać na pozostałe cele

ochrony obszarów Natura 2000. Nie powinno nastąpić pogorszenie warunków dla występowania roślin i zwierząt będących przedmiotem ochrony na tych obszarach.. Nie zostanie także naruszona integralność obszarów oraz ich połączenia ekologiczne z obszarami przyległymi. Zmiana funkcji terenów może jednak oznaczać likwidację potencjalnych żerowisk ptaków (tereny rolne).

Chronione gatunki roślin

Uznaje się, że znajdujące się na obszarze planu i terenach bezpośrednio przyległych do jego granic, nie są zagrożone. Stanowisko paprotki zwyczajnej znajduje się na terenie zadrzewionym oznaczonym jako ZP (zieleń urządzona), gdzie obowiązuje zakaz zabudowy. Pozostałe gatunki, wyszczególnione w opracowaniu ekofizjograficznym (kocanki piaskowe) znajdują się poza obszarem planu.

Potencjalne zagrożenia mogą wynikać ze zwiększonej antropopresji na obszarze zielonym i terenach przyległych do terenu MPZP. Wiążą się z przypadkowym zniszczeniem przez pieszych bądź pozyskaniem okazów do celów kolekcjonerskich.

Projektowany Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy „Rzeka Drawa”

Wprowadzane projektem planu miejscowego zagospodarowanie terenów nie stoi w przeszkodzie z koncepcją objęcia ochroną tego fragmentu gminy w formie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego. Walory przyrodnicze i krajobrazowe tych terenów nie ulegną znacznemu pogorszeniu i nie będą znajdować się pod wpływem niekorzystnych oddziaływań.

4.4. Oddziaływanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego poza obszarem opracowania

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego będzie w pewnym stopniu oddziaływał na środowisko poza ustalonymi granicami. Wprowadzenie nowych elementów zainwestowania związanych z funkcjonowaniem obszarów mieszkaniowych wiąże się ze zwiększonym poborem wody z sieci wodociągowej, wzrostem zużycia energii elektrycznej i ciepłej, gazu. Powstałe odpady będą stanowić obciążenie dla środowiska w miejscu ich utylizacji. Sposób odprowadzania ścieków oraz zbierania odpadów realizowany będzie zgodnie z polityką przyjętą przez władze gminy. Zaistniałe emisje przyczynią się do ogólnego stanu środowiska w gminie. Uciążliwości związane ze wzrostem natężenia ruchu samochodowego będą odczuwalne na całej długości tras dojazdowych do obiektów umiejscowionych na obszarze planu.

5. Metody analizy realizacji postanowień projektu planu

Przewidywane metody analizy realizacji postanowień projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod kątem wpływu na środowisko mogą się odnosić do:

1. oddziaływania projektowanego zagospodarowania terenu na środowisko
2. przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, ukształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, ustaleń dotyczących wyposażenia w infrastrukturę techniczną, ochrony i kształtowania środowiska i ładu przestrzennego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.

Ad 1) W zakresie oddziaływania projektowanego zagospodarowania terenu na środowisko:

- w odniesieniu do przedsięwzięć, dla których wydano decyzję o uwarunkowaniach środowiskowych, obowiązywać będzie monitoring środowiska w zakresie i metodach określonych w wydanej decyzji,
- w odniesieniu do pozostałych terenów może to być monitoring państwowy środowiska, prowadzony przez odpowiednie organy administracji państwowej, powołane do badania stanu środowiska,
- w przypadku skarg mieszkańców na uciążliwości prowadzonej działalności w oparciu o uchwalony plan, analizę realizacji MPZP i badanie skażenia środowiska powinien przeprowadzić odpowiedni organ administracji samorządowej.

Ad. 2) W zakresie realizacji przestrzegania ustaleń MPZP powinny być wykonywane okresowe przeglądy zainwestowania obszaru i realizacji MPZP, realizowane przez administrację samorządową na potrzeby oceny prowadzonej polityki przestrzennej. Częstotliwość okresowych przeglądów powinna być zgodna z przepisami szczególnymi (ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

6. Propozycje rozwiązań alternatywnych

Zgodnie z art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199 poz. 1227), prognoza oddziaływania na środowisko zawiera rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.

Uznaje się, że przyjęte w planie miejscowym rozwiązania nie będą powodować negatywnych oddziaływań o charakterze znaczącym na środowisko, w tym na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 „Ostoja Drawska” i „Jeziora Czaplineckie”, a także pozostałych obszarów chronionych. W prognozie nie przedstawia się zatem rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko. Nie prezentuje się również rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie planu miejscowego.

7. Streszczenie

Niniejsze opracowanie analizuje i ocenia potencjalny wpływ realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w obrębie geodezyjnym Piaseczno w gminie Czaplinek. Przedmiotowy teren zajmuje powierzchnię 12 ha. Tworzą go dwie jednostki oddzielone od siebie drogą gruntową. Obszar planu obejmuje tereny rolne (głównie ugory) położone we wschodniej części Piaseczna. W centralnej części obszaru znajduje się oczka wodne zbiornik wodny o powierzchni ok. 3 ha otoczonym silnie zadrzewionych brzegach.

Plan miejscowy zawiera się w granicach obszarów chronionych – Drawskiego Parku Krajobrazowego, Obszaru Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Drawskie”, obszaru specjalnej ochrony Natura 2000 „Ostoja Drawska” oraz specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Jeziora Czaplineckie”. Oprócz tego cały obszar planu znajduje się w granicach projektowanego Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego „Rzeka Drawa”.

Plan miejscowy realizuje postanowienia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czaplinek”, w której rozpatrywany fragment przestrzeni przeznacza się pod zainwestowanie turystyczne oraz zabudowę mieszkaniową.

Utworzenie terenów mieszkaniowych, usługowych, stworzenie bazy turystycznej oraz rozbudowa systemu komunikacyjnego spowoduje przekształcenia morfologii terenu. Usunięciu może ulec część pokrywy roślinnej kolidującej z planowanymi inwestycjami. Częściowo zmniejszy się areal zajmowany przez powierzchnię biologicznie czynną. Zaanektowaniu ulegną tereny rolne, przez co zniszczone zostaną gleby. Większa ilość turystów i mieszkańców oznaczać będzie wzrost ilości samochodów, większą niż dotychczas penetrację terenów zielonych, co oznaczać będzie powstanie nowych obciążeń w środowisku (emisje szkodliwych substancji, hałasu, wydeptywanie terenów zielonych, powstawanie ścieków i odpadów). Zwiększy się również ładunek odprowadzanych ścieków i odpadów. Przyszła zabudowa realizowana będzie w oparciu o wysokie standardy architektoniczne i kompozycyjne, stworzy harmonijny krajobraz terenów podmiejskich i wypoczynkowych. Plan miejscowy zapewnia wyposażanie terenów w niezbędne elementy infrastruktury technicznej i drogowej. Zwiększeniu ulegnie również dostępność terenów rekreacyjnych.

Istotne jest zachowanie cennych przyrodniczo i krajobrazowo terenów leśnych i oczek wodnych, będących siedliskiem życia dzikich roślin i zwierząt. Projekt planu został przygotowany z poszanowaniem zasad ładu przestrzennego i ochrony środowiska. Nie należy spodziewać się znacząco negatywnego wpływu realizacji ustaleń planu na cele ochrony obszarów Natura 2000 oraz pozostałe formy ochrony przyrody i krajobrazu. Przy zastosowaniu zaleceń wskazanych w prognozie nie powinno nastąpić znaczące pogorszenie warunków dla występowania roślin i zwierząt.